

KATOLIŠKI MISIJOŃI
LAS MISIONES KATOLIKAS
XXIX. - 6. - JUNIŃ - 1955

SVETI IZAK JOGUES

SUŽENJ IROKEZOV

Daniel-Rops (Nadaljevanje in konec)

Tole napredovanje krščanstva med Huronci pa je v Irokezih podžgalo stari gnev. Poleti 1642 je bruhnila vojna med obe plemeni; plesali so krog ognjev, prepevali slavospeve smrti in vihteli bojne sekire. Bliskoviti mohavski napad je požgal premnoge vasi. Vsa dežela, tam od jezerskih vodá do oceana se je vzburla.

Naj sredi takšne splošne zmede zdaj vseeno kot vsako leto potujejo tja daleč gor v mesto, da zamenjajo kože? Sedemsto kilometrov po sovražnih tleh... A kako naj živé, kako naj se vojskujejo brez zalog in evropskega streliva, ki bi ga s te poti prav gotovo prinesli? Odločili so se tedaj na pot. Odpravo je vodil oče Izak Jogues v spremstvu patra Raymbaulta, ki ga je bolezen tirala v mesto, pa treh francoskih naseljencev, ki so očetom pomagali v misijonišču; zraven pa še kakih dvajset izbranih Huroncev, ki so bili do zadnjega vsi kristjani in jih je vodil poglavar Eustahij. S tistimi, ki so ostali doma, so pokadili še poslednjo pipo miru, ki je šla slovesno iz ust v usta, potem pa so kajaki počasi zdrčali po reki; bolj in bolj so jih poganjala ploščata vesla.

Tja so potovali brez nezgod; samo z očetom Raymbaultom so imeli sitnosti: tako je oslavel, da so ga morali nositi, kadar so čolne potegnili na suho, si jih oprtali na rame in morali dolge milje peš. Mimogrede so se ustavili v Trois - Rivières, pa slednjič prišli v Quebec. V Trois - Rivières so bili na proščenju za praznik svetega Ignacija, pa so koj nato spet sedli v čolne. Karavana se je ojačila, ki se ji je pridružila druga dvajsetorica Huroncev; Francoz René Goupil, mlad, izredno dober mož, je prosil, naj ga vzemó seboj; izšolal se je za zdravnika.

Dvanajst čolnov je tiho drselo po zeleni reki. Prvi dan so preveslali petdeset kilometrov. Naslednje jutro pa je koj po odhodu ob zori pozorno huronsko oko v obrežnem blatu zaznalo sledí bosih nog in čolnov: Irokezi! Trenutek nato žaloigra. Bojni klic se je zasekal v jutranji mir; bil je krik Mohavkov, najbolj divjih med irokeškimi plemeni. Nenada so zrasli iz gostega bičja na bregu, strahotno poslikani vsi z rdečo bojno barvo. Izdajniške holandske muškete so prasnile. Prednjih šest kajakov se je prekopicnilo v ognju. Iz ostalih so se Huronci pognali na kopno, da bi ušli. Kaj bo z belimi? Tudi Goupil se je zvrnil; ostali so se razkropili; oče Jogues se je skrtil med visoko trstjé. Rešen je bil!

Pa vendar. Vsakdo drug bi hvalil Boga, da ga je otel in bi ždel tam, dokler bi sovrag ne izginil, da bi potem lahko ušel. On pa ne. „Beg se mi je zdel nekaj strahotnega,“ je pozneje zapisal. „Sam sebe sem vpraševal, če se drznem zapustiti Francoze in tiste svoje divjake, ne da bi jim nudil tolažbo, ki mi jo je zaupala Cerkev mojega Boga. Spoznal sem, kako potrebno je, da moje telo zateče ta minljiva smrt, ker bom tako njim lahko odprl večno življenje.“ Stopil je iz skrivališča in se predal Irokezom.

Zdaj so se začele krvave muke. Eden francoskih spremnikov, Couture po imenu se je povrnil na bojišče. Mohavk je pomeril nanj, a Francoz je bil urnejši in je divjaka pobil. Tedaj so Irokezi planili po njem in po patru Izaku. Pobili so ju na

tla in ju ponoreli vsi preteпали. Zdaj spet so ju dvignili. Morala sta stati: divjaki ju zgrabijo za roke, drugega za drugim jima trgajo nohte s prstov, z ostrimi bodali ju vbadajo, režejo meso z mezincev prav do kosti... Ogabni prizor se je končal šele, ko so se Mohavki vkrkali iz bojazni, da bi se nasprotniki morda ne povrnili: jetnike so vzeli seboj, devetnajst Huroncev in tri Francoze. Oče Jogues je obležal v dnu kajaka kot posekan hlođ; razmišljal je in mo'il. Je ura mučeništva že blizu?

Težko je popisati, kakšne muke čakajo jetnike v naslednjih dneh. V sleherni vasi, kamor pridejo, prirejšajo Mohavki svojim rojakom najlepšo predstavo, ki si jo ti sploh morejo želeti: mučenje misijonarjev. Divjaki se vstopijo v špalir, mučenci morajo skozenj in gledalci drug za drugim bijejo po njih z dolgimi, prožnimi palicami. Potem jih dvignejo na nekšne kole in jih obesijo za roke. Če se kdo onesvesti, kot se je to namerilo Izaku Joguesu, ga brž zdramijo z žarečimi ogorki, ki mu jih potiskajo na mišice, ali pa mu z ognjem palijo prste. Rane se komaj za silo zacelijo, pa jih že znova spet odpirajo.

Kristjani, beli in rdeči so polni nadčloveškega junaštva ob teh ogabnih mukah. Oče Jogues trpi, ne da bi zganil ustne. Samo enkrat ga obide šibkost, ko ga prisilijo, da mora gledati muke svojega indijanskega prijatelja, poglavarja Eustahija; pa kakšne muke: skozi rano v mezinco mu počasi potiskajo dolgo, ostro iglo, dokler mu v komolcu ne predre mesa! Človek se strmé vprašuje, kako so ti mučenci sploh obstali ob takšnem početju, pa kako, da jim srčnost ni splahnela. Niti eden ni klonil. Lepega dne, ko so se vsi trije beli skupaj opotekali ob koncu karavane, kaj slabo zastraženi, je misijonar šepnil Goupilu: „Zbežita s Coburejem! Jaz bom ostal!“ „Ne,“ ga je zavrnil mladeč, „vaša pot je takisto moja pot. Če bomo obstali, obljubljam, da bom šel k jezuitom.“

Štiri, pet, šestkrat se je ponovil pošastri prizor mučenja, vedno s strahotnimi menjavami, kakršna je pač bila divjaška domišljija rabljev. Neko jutro, ko so očeta Izaka za kake četrť ure privezali med veje, visoko gori nad zemljo, so sojetniki ujeli, kako je jecal Jezusove besede na križu: „Bog, moj Bog, zakaj si me zapustil...“. Drugič spet so Mohavki iz same objesti prisilili neko algonkinsko krščansko jetnico, da mora misijonarju odrezati prst na roki, v grozi vsa je morala mladenka dvakrat začeti, in ko je košček krvavega mesa padel na tla, se je jezuit brž sklonil in ga zalučal daleč proč, da bi dekleta ne silili, naj ga pojé. V takšnih strahotnih stiskah je nesrečnikom minil april. Slednjič so jim oznanili, da jih bodo naslednjo noč žive sežgali; sodbo so jetniki sprejeli kot odrešenje.

A izvršili je divjaki niso. Med Irokezi je bila stranka „volkov“, ki je v nasprotju z „medvedi“ zagovarjala mirno sožitje z belimi iz čisto trgovskih koristí. Če bi te tri bele sežgali, bi se njihovi rojaki prav verjetno precej divje znesli nad Indijanci. Sušljalo se je celo, da se je francoski guverner že odpravljaj na pohod. Tako so tedaj Joguesu in sodrugom podarili življenje, a so jih hkrati mohavskim poglavarjem izročili za sužnje. Samo trije najmenitnejši huronski krščanski ujetniki: poglavar Eustahij, pa štefan in Pavel so morali živi na grmado. Junaško so umrli.

Potem so prišli dolgi meseci trpekega jetništva, ko so se ponižanja in muke za Francoze ponavljale iz dneva v dan. Čisto pri kraju že, od lakote izčrpani, bolni vsi, so bili ti beli sužnji v resnici najbednejši hlapci. Iznebili bi se jih bili že zdavnaj, da niso po irokeških kolibah zaznali, kako beli po obmejnih trdnjavah in po mestih že vedó za vso stvar. Nekateri holandski trgovci so na žalostno usodo misijonarjev opozorili oblast in iz Novega Amsterdama, poznejšega New Yorka, je menda že potoval sem gor poseben odposlanec, ki se je o vsem hotel na lastne oči preveriti. Hkrati pa je z velikimi izgubami za rdeče propadel tudi irokeški napad na novo francosko trdnjavo Fort Richelieu. Neki Holanđec je uspel celo do jet-

“JAZ PA BOM PRAV RAD VSE
ŽRTVOVAL, TUDI SAMEGA
SEBE POPOLNOMA ŽRTVO-
VAL ZA VAŠE DUŠE.”

(Sv. Pavel.)

nikov samih in je z njimi govoril; ves presunjen je ponudil celih šesto florinov za njihov odkup.

Vse to pa je gnev pri „medvedih“ samo podžigalo. Tako so lepega dne planili po nesrečnem Goupilu, ko so ga zalotili, kako je indijanskega otroka učil znamenje križa. Pred misijonarjevimi očmi so ga pobili s tomahavki. Izak Jogues je mislil, da je tudi zanj že prišel konec; pa bi bilo tako; Bog ga je še potreboval. Izročili so ga najhujšemu sovražniku kristjanov, poglavarju, ki je ukazal prej, da mu je krščanska Algonkinka odsekala prst. A tudi ob teh strahotah so divjaki občudovali misijonarjev mir in vdanost. Poglavarjeva sestra, ki so jo v rodu strašansko spoštovali, ga je vzela v svoje varstvo in ga nazvala „nečak“. Smrt se je spet umaknila, a ponižanja, trdo delo, popolna osamljenost, vse to je ostalo. Pa tudi Kristus je ostal; prenekaterikrat ga je krepčal s tolažbo.

V deželo je segla zima in minila spet brez upanja na rešitev. Počasi so se tudi najbolj divji privadili belemu sužnju v svoji sredi. Poslušali so ga, kadar je govoril o luni, o zvezdah, o letnih časih in o tajnah tega sveta. Dovolili so mu celo, da je svobodno hodil iz bajte v bajto; tako je lahko krščeval otroke, bolnike in celo nekaj odraslih je pokristjanil. Njegov bivši krvnik, ki mu je poruval nohte, se je ves presunjen nad pozornostjo in skrbjó, ki mu jo je misijonar izkazoval, ko je Indijanca vrgla bolezen, sprevrgel v njegovega zaščitnika in zagovornika. Še več: celo drugim misijonarjem, ki so ga šteli že med mrtve, je lahko poslal vest, da še živi; guvernerju pa je poslal nujno prošnjo s pojasnili, kako naj začne s pohodom, česa vsega naj se posluži za zmago, kakšnih nevarnosti naj se ogiblje. Zanj da naj ne skrbe: hoče ostati, kjer je, suženj med svojimi krvniki, da bi jim govoril o Kristusu, kolikor bi le mogel, pa da bi pomagal huronskim jetnikom, med katerimi je bilo mnogo kristjanov. To nezaslišano, vzvišeno življenje je trajalo celo leto.

☆

31. julija 1643, ravno leto dni po odhodu iz Trois-Rivières je Previdnost božja misijonarju ponudila novo priložnost. Mohavki, ki so se po trgovskih poslih odpravljali do holandskega pristana na bregovih Hudsona, so hoteli seboj kakega sužnja, da bi tako belim dokazali svojo nadmoč. Neki protestantski pastor, ki je tam deloval, je prosil, naj misijonarja namestijo pri njem, tega pa nagovarjal, naj zbeži. A Izak Jogues je odklonil. Pravkar je izvedel, da bodo huronske jetnike žive sežgali, pa je sklenil, da se bo vrnil in jim bo v uteho v zadnji uri. Takrat pa je med divjaki, ki so stali tam okrog, završalo. Gnev je vzkipel. Francozi so namreč na dveh krajih napadli neko irokeško odpravo: in govorili so, da je bil ta dvojni napad posledica pisma, ki ga je poslal beli suženj. Nič mu niso mogli, dokler je bil pri Holandcih; a ko bodo odšli, se bodo prav gotovo znesli nad njim... Kaj naj stori? Izak je po cele noči razmišljal in molil. Sedemintrideset let mu je takrat bilo: morda mu je Bog odmeril še dolga leta v svoji službi. Naj gre tedaj prostovoljno v gotovo smrt? Beg bi večini ne škodil, saj so mnoge jetnike že itak pobili, nekateri pa so zbežali. Zazdelo se mu je, da Bog sam hoče, naj zbeži tudi on...

Tam v Hudsonu, ki je na tistem mestu zelo širok, se je pripravljala večja jadrača na odhod v Evropo. Poveljnika so na tihem o vsem obvestili, pa je zastavil svojo mornariško besedo, da bo francoskega misijonarja varno spravil v Francijo. Samo majhen čoln je potreben, pa ponoči mora na ladjo... A vsa stvar le ni bila tako neznansko preprosta. Prvi poskus bega se je ponesrečil zaradi pasjega laježa. Pa tudi v drugo ni bilo boljše, ker je čoln zašel na sipino, misijonar pa je bil prešibek, da bi ga spet splavil. Slednjič je le uspel na krov. Rešen je bil! In ven-

dar ne, kajti Irokezi so se vsi divji vrgli na Holandce in jim pretili z najhujšim maščevanjem. Ladja pa še vedno ni dvignila sidra; in misijonar je tudi čul, kaj se na bregu godi. Noče, da bi se potem govorilo, kako so zavoljo njega trpeli njegovi rešitelji. Vrne se na suho. Vrh tega je še bolan, zdi se mu, da si je zastrupil nogo; izčrpan je, a neustrašen kar naprej, prav do smrti.

Zdaj je prepričan, da ga bodo ubili. Saj, kako pa naj se Holandci upro in ga ne izroče? V tej odločilni uri božja Previdnost spet ohrani svetnika. Medtem, ko se obe stranki „medvedov“ in „volkov“ pričkاتا, bo li prav ali ne bo prav, če pobeglega sužnja vržejo na grmado, pride iz Holandije ukaz, naj misijonarja rešijo: francoska kraljica Ana Avstrijska, ki so jo obvestili o junakovi usodi, se je s Holandijo pogodila za njegovo rešitev.

September. Otok Manhattan in pristan v Novem Amsterdamu. Množice meščanov se gnetejo po pomolih, da bi videle jezuita. Jogues nikoli niti sanjal ni, da je tako znamenit!

November: na krovu trhle jadrače, ki je komaj zdržala nad vodo; protestantska posadka misijonarju ni naklonjena. V Feltmouthu, v prelivu samem roparji napadejo ladjo v trenutku, ko je duhovnik čisto sam na krovu. Za las je ušel strelu. Slednjič le stopi na francoska tla.

Na božični večer 1643 se je redovni predstojnik pri Saint-Pol-de-León, v Bretaniji, ravno pripravljal na trojno božično mašo, ko se je mršav mož opotekel predenj, pokleknil in ga prosil za spoved, da bi koj nato mogel k obhajilu. Neznansko je osupnil duhovnik, ko mu je spovedenec pravil o svojem življenju in mu slednjič tudi zaupal, kdo je. Po širni Franciji so vedeli, da so v Kanadi mučili misijonarje. Bogat trgovec je popeljal očeta Joguesa v Rennes, kjer je potkral na vrata jezuitskega kolegija, ne da bi se dal prepoznati; iz same skromnosti. „Iz Nove Francije prihajate?“ ga je vprašal superior. „Tedaj prav gotovo poznate patre, ki delujejo tam.“ „Res, dobro jih poznam.“ „Pa oče Brébeuf?“ „Kar dobro mu gre.“ „In oče Jogues? Vemo samo to, da so ga mučili, pa da je v ujetništvu. Je še med živimi?“ „Da, oče,“ se je poklonil Izak, „jaz sem...“

Kar čez noč zdaj samo o njem govore. Časopisi tistih dni popisujejo njegove dogodivščine, trpljenje, junaštvo. Čeprav se je umaknil v kolegij Clermont, v Parizu, današnji Licej Ludvika Velikega, oče Jogues skoraj ne more uiti ljudski radovednosti. Ana Avstrijska ga sprejme z obema sinovoma, Ludvikom XIV. in Filipom; in ves pestri dvor princes in knezov jo spremlja. Tudi kardinal Mazzarin bi ga rad videl, da bi mu misijonar poročal, kako je v Novi Franciji. Takole potem kraljica povzema splošno mnenje o njem: „Dan na dan pišejo povesti, ki so gole izmišljotine; tod pa imate povest, ki jo je sama resničnost, zgodba, kjer čudovito podaja roko junaškemu.“ In ko pri papežu prosijo za posebno dovoljenje, da bi oče Jogues smel po svoje maševati, brez običajnih liturgičnih kretenj, ki jih s svojimi pohabljenimi rokami ne zmore več, Urban VIII. vse prevzet vzklika: „Krivično bi bilo, če bi Kristusovemu mučencu branili, piti kri Kristusovo!“

Navkljub tolikim častem in slavi pa je oče Jogues čutil nekšno tesnobo. Ven in ven je mislil na Kanado, na svoje huronske kristjane, na prijatelje, ki jih je njegov beg prav gotovo potrl. Stopil je tedaj pred predstojnike in jih poprosil, da bi znova smel tja. Ob koncu aprila 1644 se je vkrcal v La Rochelle: saj končni cilj njegov nikakor ni bil, kar takole mirno, brez skrbi končati na Francoskem. Avanturist Kristusov, kot je bil, je moral nadaljevati boj; in nadaljeval ga je.

Življenje v Kanadi je bilo iz dneva v dan težje. Vojna z vso svojo morijo je še vedno pestila deželo. Huronci in Algonkinci so padali pod irokeško sekuro. Prav v tistih dneh so na smrt mučili nekega laškega jezuita. Tedaj je Izak Jogues zaprosil za najtežjo, najnevarnejšo postojanko ob samem robu mohavskih pokra-

jin; in nemudoma je skušal navezati stike z divjaki. Premnoge je poznal in dobro je vedel, kaj mora govoriti pristašem „volkov“, da jih bo pripravil k miru. Zbrali so se na posvet, kjer so govorili Irokezi in beli, medtem so iz sto in sto kajakov zvedavo gledali bojevniki treh plemen, vsi enako z belo barvo miru poslikani. Cele mesece je trajalo posvetovanje; slednjič so se odločili, da bodo v vsa selišča poslali sle in si izmenjali talce. Zakopali so bojno sekiro. Kazno je bilo, da se je vse pomirilo, pa da se je vsa ta vojna dogodivščina končala.

A za očeta Joguesa je še ni bilo konec. Ker so sklenili, da bodo tudi v irokeško deželo poslali sle, je sam hotel biti eden od njih; tako bi prišel v kraje najbolj krvoločnih, k svojim starim mučiteljem Mohavkom. Čakal je na odlok svojih predstojnikov, čas pa koristno porabil za prav trde duhovne vaje, kot bi slutil, da mu je mučeništvo že blizu. Poln nadzemske radosti je spomladi odšel. „Misijon med Irokezi,“ je zapisal, „se mi zdi kot sanje...“

Po dolgi, utrudljivi poti je slednjič dospel do Mohavkov, ki so strmeli nad pogumom tega bledoličnika. Starka, ki ga je nekoč vzela v varstvo, je zdaj s toplo nežnostjo sprejela „nečaka“. Vse je kazalo, da bo odslej vse skupaj kar lahko šlo, pa da bodo misijonarji lahko iz polnega perišča sejali evangeljsko seme. Po dolgih mesecih miru in prijateljskih pomenkov z Irokezi se je oče Jogues spet vračal, da bi poročal o svoji poti. No, mir se je spet povrnil; apostolsko delo bo šlo zdaj brez zaprek...

Zadnji septembrski dnevi 1646 v Trois-Rivières. Gosta megla mrači vso rečno krajino. Izak Jogues je maševal pri jezuitih. Prtljaga je že vsa na kajakih. Spet odhaja k Mohavkom. A komaj je minil prvi dan poti, zasluti misijonar nevarnost: irokeški spremljevalci so brez besed izginili. Naslednje jutro pa se po zagonetnem posvetu dvignejo huronski sli in se obrnejo v svoje kraje. Jezuit in njegov francoski drug, Jean de Lande navkljub vsemu nadaljujeta pot. En sam zvesti rdečkar ju še spremlja. Poslové se od reke, zaveslajo v jezero Champlain, obidejo brzice in stopijo slednjič na kopno. Nenada zraste pred njimi dolga vrsta Indijanov; duhovnik jim kliče, pozdravlja jih. Kaj ga več ne prepoznajo? Saj to je vendar njegov prijatelj Ondessonk. V trenutku razume vse: Mohavki so spet rdeče poslikani in oboroženi do zob. Preden utegne zamahniti z roko, se divjaki vržejo nanj in na oba druga njegova; pobijejo jih na tla: izkopali so bojno sekiro...

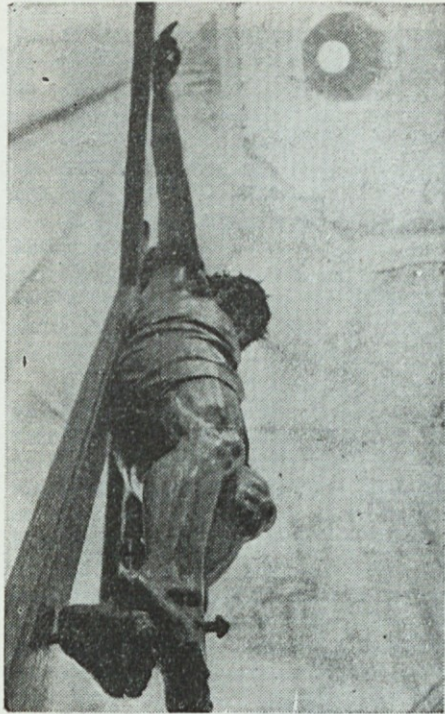
Spet ujetništvo, trpljenje, udarci. Misijonarja se zdaj še ne upajo mučiti; a tudi to še pride. Le kaj se je zgodilo? Po deželi sta padli suša in kužna bolezen; stranka nasilnih „medvedov“ je vsega obdolžila bele; zato jih je treba žrtvovati vse do zadnjega; spet je treba zgrabiti za vojno. „Volkovi“ ne vedo, kako ugovarjati. Začno se posvetovanja, ki se vlečejo v neskončnost. Naj tvegajo in razjarijo Strahotne Sile, ali pa naj jim bele žrtvujejo? „Volkovi“ predlagajo, naj bi jih obdržali za talce. „Medvedje“ jih hočejo pobiti kar tam. Jogues pa, ki mu niti beseda pri teh posvetih ne uide, se pripravlja na smrt.

Pod večer ga eden od „medvedov“ povabi v svoj šotor. Kako naj odkloni? Niti trenutek ne okleva. Prijatelji ga skušajo zadržati in „stara teta“ njegova ga spremlja, ko odhaja. Tiho sledi Jogues divjaku. Megla se spušča nizko, nebo je prekrito z oblaki, mraz reže v kosti. Ob vhodu v šotor pomigne divjak misijonarju, naj vstopi. A komaj pridvigne kožo, ki služi namesto vrat, uzre Izak Jogues v somraku moža z dvignjeno bojno sekiro. Divjak je spustil desnico: misijonar se je zgrudil pod udarcem, zadet v tilnik. Naslednji udar mu prekolje črepinjo. Trenutek nato že vlečejo duhovnikovo truplo na plano; in pobesnela drhal zdaj noró pleše kot pred vojnim plenom krog svetniške glave, ki so jo odsekali, ji odrli kožo in jo nataknili na kol. Sveti Izak Jogues je učakal smrt, ki jo je sanjal: svojio kri je dal za Kristusa.

PRAZNIK LJUBEZNI

Alojzij Geržinič, Buenos Aires

AKO ME LJUBITE, OHRANITE MOJE ZAPOVEDI. IN JAZ BOM PROSIL OČETA IN VAM BO DAL DRUGEGA TOLAZNIKA, DA OSTANE PRI VAS VEKOMAJ, DUHA RESNICE...

(Jan 14, 15-17 — iz evangelija na bin-koštno soboto.)

*Ako me ljubite,
Ljubezen je središče.
Odtod izvira moč za krepost.*

Brez ljubezni ne išči resnice; poln ljubezni jo boš našel.

Ljubezen je v središču. Zaradi nje je Bog dal svetu svojega edinega Sina — začelo se je delo odrešenja. Jezus je skrito živel in zvesto opravljal skromni poklic; potem je učil in delil dobrote — vse dejanja Ljubezni same. Njegovo srce pa je hotelo dati še več. Sprejelo je trpljenje, naš Odrešenik je zmagal z bolečino in smrtjo. ...

Bolečina in smrt, sprejeti iz ljubezni, sta vir veselja in življenja. Ko je Kristus svoje telo iz mesa in krvi predal smrti, je stopilo v življenje njegovo skrivnostno telo.

To skrivnostno Telo — Cerkev živi v svobodi postave ljubezni. Uči, deli dobrote in daje največ — trpi, trpi večkrat prav do smrtnih krčev. Glej v zgodovini Cerkve postavbo ljubezni: „Njeno trpljenje je bolj učinkovito, kot njeno delovanje... Živi in oživlja, kolikor prestaja smrtne boje...“*

Ako živimo s Cerkvijo, nam posreduje Duha resnice — sv. Duh vrši v njej in po njej delo posvečenja. In kdor živi iz ljubezni in resnice, ve, da mora posvečevati sebe in druge, to hoče in drugače ne more.

* Iz letošnjega pastirskega lista msgr. Théasa, škofa tarbeškega in lurškega, o molčeči Cerkvi.

Tako se sklepa obroč okoli ljubezni — z apostolatom.

Ker v svetu duha ni ovir daljav in časa, doseže apostolat tiste, ki s teboj žive in tiste, ki so na drugem koncu zemlje; tiste, katerih zemski tek je vsaj delno vzporeden s tvojim in tiste, ki bodo živeli za teboj.

Kdor živi iz ljubezni in resnice, je apostol in za učinke njegovega dela, molitev, darovanega trpljenja ni meja. Sv. Pavel spreobrača še danes, sv. Frančišek Ksaverij, Baraga, sv. Terezika prav tako.

Bog ne potrebuje nikogar, v svoji veliki dobroti pa le vsakomur kaže naloge in naklanja možnosti, da sodeluje pri odrešeniškem in posvečujočem delu. Vsakomur in na vsakem mestu.

Pri nas je posebno prof. Tomec vztrajno opozarjal: Vsak kristjan ima dvojen poklic: splošen poklic kristjana učenika — učenika z besedo in zgledom — in poseben poklic v navadnem pomenu, a tudi ta stran poklica je rešeniška.

Kako spodbudno! Tudi moja služba je rešeniška. Živi udje skrivnostnega Kristusovega Telesa odrešujejo svoje brate tudi z vsakdanjim delom, prav tako kot je Jezus reševal že s tesarjenjem.

S tem delom vzporedno in po tem delu pa gre drugi naš poklic: reševati z besedo in molkom, z zgledom in pomočjo, z veseljem in tolažbo, z molitvijo in odgovodjo, z nesebičnostjo in trpljenjem.

Ko pripomorem, da se utrne ena kapljica božjega blagoslova v dušo bližnjega, sem mogoče odprl cel vrecel in ne vem, kje in kdaj bo njegova oživiljajoča vlaga hranila trudna srca.

Zakaj ne bi večkrat na dan, tako kot izročam sebe, molitve, delo in trpljenje Jezusovemu Srcu, zakaj ne bi dodal prošnje misel na duše v vicah, na grešnike, na pogane? Neznatna reč je, pa On jo spremeni v veliko.

Cerkev prosi bolnike, naj trpljenje na binkoštni dan darujejo za spreobrnjene nevernike. Kako veliko silo zbere tako leto za letom! Ta sila bi bila neustavljiva, ko bi vsi kristjani vsak dan združevali svoje trpljenje z Zveličarjevim.

Premalo mislimo na to.

Premalo ljubezni je v nas.

Oče Pierre, že znameniti zbiralec odpadkov in iskalec strehe za pariške brezdomce, je letos pridigoval v predmestni cerkvi. Kaj je zaklical poslušalcem, tudi nam? „Karikature kristjanov ste!“

V obraz nam je povedal, da je naša krivda, da se toliko bogokletja dviga z zemlje. Reveži (dodajmo: grešniki, pogani) nimajo pri nas nič iskati, ker nimamo srca zanje, jih ne gledamo z Jezusovimi očmi in so naše roke urne samo za naše udobje. Na sodnji dan ne bo zalegel zagovor s pobožnostmi, če ne bo del — del usmiljenja, ljubezni, žrtvovanja.*

Danes je še čas. Vse bo drugače, če se bo zgodilo, kar želi naš prevzvišeni gospod škof (Duh. življenje 1953, str. 7): „V nas, na dnu naših duš se mora zganiti novo življenje, kakor v dušah apostolov na binkoštni praznik; zasijati nam mora Kristus luč, ki pokaže v novi svetlobi vse naše življenje.“

Luč. Resnica. Ljubezen.

* Kako natančno se tega zaveda akademik iz Šanghaja, ki piše: „Vemo, da je naš boj skupni boj celotne Cerkve. Vsa Cerkev zmaguje danes, ne s čisto človeškimi zmagami, v katerih bi manjkal Križ, temveč z delom, mukami in krvjo kitajskih kristjanov. Bratje katoličani po vsem svetu — ponosni smo, da smo bili poklicani v pričevanje. Ponosni smo, da smo v prednji straži vaših lastnih upov.“ (Criterio, 28. aprila 1955, str. 298).

TRDOVRATNI NIKODEM

O. Jože Cukale S.J., Indija

Čatúrvedi prebiva v hiši, ki stoji ravno nasproti cerkve. Ima jo takorekoč „čez cesto“. Večkrat poslušá žuborenje molitev in cerkvenih pesmi, ki se preli-va iz svetišča. Bolj in bolj postaja ra-doveden. Ko pa se raztegnejo večerne sence čez ceste v Kidderporju, se pri-bliža, zavít v belo bramínsko haljo in me ustavi s poklonom, ki je lasten In-dijcu iz Pundžaba.

„Kakšne novice mi prinašate, Čatúr-vedi? Sta Bina in Gita in ostali zdra-vi?“ Obe dekleti študirata pri sestrah in sta vedno prvi v razredu.

„Hvala Bogu, ni slabo. Ali bi mogel govoriti malo več z vami? Povejte mi, kaj se pravi verovati. Kaj je po vašem mnenju religija?“

„Spoznati in ljubiti Boga ter mu slu-žiti z vsem življenjem, Čatúrvedi.“

„Če se odpovem vsemu, kar me veže na ta svet peterih čutov, če pozabim na-

se, na svoje otroke, na žero, ali se pravi temu: vera?“

„To je napravit tudi modrijan Kra-tes in mnogo drugih, pa le niso prišli k Bogu.“

„Kdo je Bog? Kaj je? Jaz ga ne vi-dim, ne slišim, ne čutim, povsod ga iščem, pa ga ne najdem. Pomagajte mi, da ga spoznam.“

Prav nič nisem dvomil o iskrenosti prošnje. Znana mi je poštena prepro-stost, ki jo živijo vsaj nekateri Indijci visokih kast. Marsikateri naših kristja-nov bi moral sneti klobuk in se priklo-niti pred njimi. Takrat so mi kar sa-me od sebe prišle besede: „O Gospod, nikar ne prezri teh ovc. Odpri jim bo-gastva svojega Srca in privedi domov te svoje otroke, ki tavajo v temi, ki Te že ljubijo na nek način, čeprav Te še ne poznajo...“

„Ali je sonce, ki naju je danes žga'o in ki je ržalo pravkar za gore tam on-stran Delhija, Bog? Poslušajte, Čatúr-vedi! Tam pri Kaligatu je fakir, ki je pred več leti vsak dan gledal v sonce. Že po dobri pol uri gledanja mu je ti-sta vroča masa na nebu izžgala oči. Da-nes je slepec. Še venomer ga prinašajo prijatelji, da gleda v sonce s svojimi mrtvimi očmi. Menda ne boste trdili, da je sonce Bog? Bog je bitje, ki daje živ-ljenje, ne bitje, ki prinaša smrt. Bog je Stvarnik, od katerega vse stvari izha-jajo in kamor se vse stvari povračajo. Kličite k Njemu, imenujte ga Očeta!“

„Oče, nikdar nisem verjel, kar ve-rujejo moji prijatelji, s katerimi ob ve-čerih igram karte, da se božanstvo skriva v podobah in kipih narejenih iz bla-ta; mnogo bolj se nagibam k vaši misli, da je Bog duh in kot tak vsepovsod. Častim ga v šumenju palme, v kači, v zvoku vetra, v lepoti oblakov, v vas, v sebi. Bog je tako oče pri kristjanih, kar-kor je Alah Akbar (Edini - nevidni)

P. Lin Gomes, novomašnik, z nečakinjo, prvoobhajanko.

pri muslimanih in Brahma Nirakar (brez podobe) pri nas, Ali ni prav, če tako mislim?“

Seveda, če bi te misli razvijal kristjan, bi mu rekli poet. Ker jih je govoril pogan, ni težko ugotoviti v njih sledove panteizma. Hinduizmu je lastno, da povsod odkriva božanstvo, brez osebnosti, z mnogimi obrazi. Zato sva začela z razumskim dokazovanjem o bivanju enega osebnega Boga.

„Čatúrvedi, človek je tako bistroumna živalca, da ne more sprejeti ničesar, kar ni dokazano. Ugotavljam, da *nujno mislim*. To dejstvo je neovrgljivo. Če kdo trdi, da ne misli, že misli.“

„Razumem.“

„Pa pojdiva dalje. Ker mislim, moje spoznanje raste, misel hiti od enega spoznavnega predmeta k drugemu. Vidim, da noben končni predmet ne more zadovoljiti moje spoznanjaželjnosti, ki se upokoji le v bitju, ki mu ni meja. In to bitje je Bog.“

Opazil sem, da mu razumsko dokazovanje o Bogu ni posebno všeč. Navsezadnje, kaj pomaga, če se razum „izpreobrne“, volja pa ostane daleč od Boga. Poleg tega je znano, da Indijec ne zra razglablja; on čustvuje. Podobe in čustveni elementi mu povedo več kot umski razlogi. Nekdo me je pred kratkim opomnil: „Ne debatiraj z njim. Izgubljaš čas. Povej mu rajši naravnost: Edina pot k Bogu je Kristus. Sprejmeš ali ne sprejmeš?“ Jaz ne delim tega mnenja z njim. Ali mar Bog nima z nami potrpljenja? In milost ima tudi svoj čas!

A glej spaka! Ko sem bil že prepričan, da mi moj prijatelj Čatúrvedi dobro sledi, glej, ti vrže iz sebe tisto stokrat preguljeno indijsko krilatico:

„Po mojem prepričanju je človek kakor kaplja vode, ki zdrkne v ocean. Iz njega prihaja, vanj se spet staplja — Bog je kot morje, človek pa kaplja, z njim se stopi, postane eno.“

„Popolnoma zmotno, Čatúrvedi. Če se ne izkopljete iz tega zmotnega kolarja, ne boste nikoli dospeli k Bogu. Z

Z nove maše p. Gomesa.

vsemi silami se trudite, da bi našli Boga in gledate, kako bi premostili razdaljo med seboj in med Njim, pa v isti sapi razdirate ta most. Ali ne čutite, da zastoj iztezate roke in grabite za Njim, med tem, ko se vam izmika. Zakaj? Pravite, da ste kaplja in Bog morje. Tako enačite sebe z Bogom. V zakladnici toliko lepega, ki jo skriva indijska religiozna kultura, segate trdovratno za tistim struperim sadom, ki hromi vašega duha in veste kako se imenuje? Prevzetnost!“

Videl sem, da je bil zadet v živo. Skušal se je braniti obtožbe, a čutil je, da niti svojim lastnim besedam ne verjame. Med tem je luna splezala že visoko nad mesto in poslovala sva se.

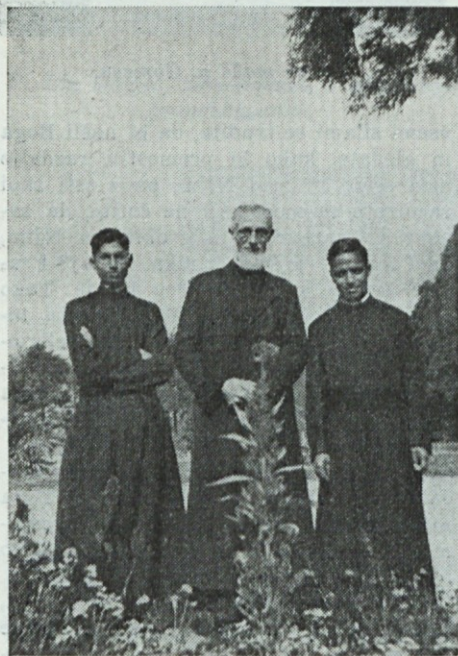
A Čatúrvedi ni zameril trdi resnici, s katero sem mu postregel včeraj. Še kar večkrat počaka pred cerkvenimi vra-

ti. Včasih stopi za trenutek v cerkev, kakor delajo njegovi otroci, ki radi molijo rožni venec na glas. Ljudje so mi povedali, da se je jel udeleževati celo misijona, ki smo ga te dni imeli.

Dva indijska novomašnika, p. Gomes in p. Silva, ki so ju slovenski dobrotniki podprli. V sredi p. Mayersoen, bivši misijonski predstojnik, ki ju je sprejel v Družbo in je danes provincijal Rauchijsa.

Načela sva drugo poglavje osebnosti človekove in božje. Hinduizem je kratko malo pogoltnil resnico o tem predmetu in ne prizna človekove svobodne volje. Debata je nujno vedla k problemu greha. A njemu je greh le zmota in kot taka ne prinaša prave odgovornosti. Vse je vnaprej določeno po zvezdah, po karmi — po usodi, nič se ne da spremeniti.

„Ali nikoli ne kaznujete svojih otrok, čatúrvedi?“ sem ga vprašal ob tej priliki.

„Čemu naj bi jih kaznoval?“ se je začudil. Res je, da jaz nisem niti naših kristjanov videl doslej, da bi udarili otroka, kadar je zaslužil.

„Tako so po vašem mnenju sodišča in kaznilnice odveč?“

„Mislim da,“ se je odrezal.

„Dobro. V mestu mrgoli dakoitov, to veste. Če eden od tistih zločincev odpele vaše deklince, ali se ne bi zatekli k policiji in na sodišče za pomoč?“

Priznal je, da ga karma pelje predačle in je popustil. Povedal mi je, da mu je pri debati marsikaj temnega postalo jasno, a ni pozabil pristaviti:

„Bojim se, da nikoli ne bom mogel reči, kakor govorite vi: *Verujem!*“

„Vi rabite vodnika, čatúrvedi, ki pa mu morate popolnoma zaupati. In če ugotovite, da vas ta vodnik vodi k resnici, nikar ne preslišite njegovega glasu in predvsem, nikar se ne obotavljajte. Imejte pogum skočiti z enega brega na drugi breg. Med tem pa neprestano kličite k Bogu, ki ga slutite že sedaj: O Resnica, če si, razodeni se mi, da si!“

Potisnil sem mu v roko knjigo, tiškano v njegovem materinem jeziku — hindi, z naslovom „Odrešenik“.

„Tu je vaš vodnik!“

Zdaj jo prebira s svinčnikom v roki.

Morda mi bo kdo oponesel, čemu toliko o človeku, ki se je morda komaj za centimeter približal Kristusu po vseh teh razgovorih. A sv. Pavel lepo odgovarja: „Debatiraj, svari, opominjaj, bodisi prilično ali neprilično!“ Priznam tudi, da rad pišem, če imam čas, o tej svo-

Bengalci pri nogometni tekmi med Indijo in Jugoslavijo.

ji veliki in lepi, čeprav ubogi, moji drugi indijski domovini. Uspehi so in neuspehi, množijo se težave na težavo, a te doživlja pač vsakdo, ki dela v misijon-skih deželah. Ljubezen Kristusova žge.

Pri maši beremo ob zadnjem evan-geliju, da je Jezus Kristus Luč, ki raz-svetljuje vsakega človeka, ki pride na svet. Preden je svet prejel Razodetje, je božja Beseda vsadila v srca ljudi pravi pojem o Bogu, o izvoru ljudi in o cilju človekovem. „Ti darovi so tudi Vzhodu dani,“ pravi misijonar De Meulder SJ. „In dani so mu v silni meri: religiozni, filozofski in moralni“ (Meulder: Vsak človek je moj bližnji). In naš čatúrvedi je pravi tip Indijca iz vodilnih plasti, ker je braminec. „Vedanta“ iz katere za-jema in pije v globokih požirkih resnico in zmoto ter predstavlja današnjo in-

dijsko filozofijo in teologijo, ima na-gromadene v sebi skoro vse nauke, ki jih srečaš v filozofiji sv. Tomaža Akvin-ca. „Skoro ni važnega nauka,“ pravi iz-vedeni p. Johanns SJ., „ki bi že ne bil na nekak način obsežen v Vedah.“ Pro-simo Boga po sv. Tomažu, naj že skoro navdihne Indiji filozofa, kakor je bil angelski učenik, ki bi očistil in spravil v sistem toliko bogastva, kakor je nekoč očistil Aristotelovo filozofijo zmot in ji dal krščanski obraz. S tem bi prehiteli stoletja, ki Indijo morda še ločijo od Kristusa. Slava indijskih kraljev in pod-kraljev je minila. Indijski kraljevski prestol čaka nezaseden. Znameniti in-dijski konvertit Keshub Chunder Sen je izgovoril pomenljive, preroške besede: „Edino Kristus je dolgo pričakovani de-dič nezasedenega indijskega kraljestva.“

CERKEV NA OTOKU BORNEO

Janez Belej, Rim

Letos februarja meseca je bil ustanovljen na otoku Borneo nov apostolski vikariat, imenovan Samarinda, po največjem mestu tega ozemlja. Ozemlje novega vikarijata je spadalo prej pod apostolski vikariat Bandjarmasin. Mogoče se je bralcem misijorskih vesti vzbudila želja, zvedeti kaj več o misijonskem delu na daljnem otoku Borneo. Zato sem se, ob priliki ustanovitve novega vikarijata, odločil podati zgodovinski pregled razvoja katoliške Cerkve na že imenovanem otoku.

V indonezijskem arhipelagu leži otok, ki se danes imenuje po indonezijsko Kalimantan, ki pa je nam poznan pod imenom Borneo. Južni del otoka je od leta 1949 sestavni del nove države Indonezije, prej pa je bil holandska kolonija; severni del pa je pod angleško oblastjo. Ker sta si v preteklosti otok razdelila dva gospodarja, je tudi misijonski razvoj dobil dvojni pečat: angleški na severu in holandski na jugu.

Prebivalci otoka se delijo predvsem deljena takole: angleški del z otokom Iabuan meri 203.786 km², južni (indonezijski) del pa obsega 539.460 km².

Prebivalci otoka se delijo predvsem na Protomalezijce, Malezijce, Kitajce in majhen del Evropejcev. Protomalezijci so naseljeni v notranjih predelih otoka in se delijo v več plemen in govornijo tudi več različnih jezikov. Največ jih je plemena Dajak. Ker prebivajo v notranjosti otoka in nimajo stikov z obalnimi prebivalci, so ostali na zelo nizki stopnji civilizacije. Malezijci pa žive na obalnih predelih, kar je povzročilo, da so najprej podlegli vplivom indijske, kitajske in pozneje arabske civilizacije. Večina Malezijcev je sprejela mohamedansko vero. Poleg teh dveh glavnih skupin pa so še zastopana manjša plemena, veliko starejša, ki pa hitro izumirajo.

Vseh prebivalcev otoka je približno 543 tisoč

Dva frančiškana sta leta 1587 prvič oznanjala vero na otoku Borneo. Vendar le za kratek čas, kajti eden od njih, oče Frančišek sv. Marije, je bil ubit, dočim se je drugi misijonar umaknil. Potem je otok ostal zapuščen vse do leta 1608, ko se je na otoku nekaj časa ustavil neki misijonar jezuitskega reda. Ko je nato ozemlje celih osemdeset let ostalo brez misijonarjev, so se tja ponovno napotili očetje Teatinci iz Goe in eden izmed njih, oče Ventimiglia, je bil na otoku imenovan za apostolskega vikarja. Misijonsko delo teatinec ni bilo dolgotrajno. Domačini so namreč ubili apostolskega vikarja in nekega drugega misijonarja, nakar so se redovniki hitro umaknili z otoka. Šele l. 1851 so misijonarji iz Batavije (današnja Djakarta, glavno mesto Indonezije) začeli pogosteje obiskavati otok, predvsem zaradi evropskih katoličanov, ki so se tam naselili. 27. avgusta 1855 je bila ustanovljena apostolska prefektura Iabuan in Severni Borneo, ki je obsegala oni del otoka, ki je danes angleška kolonija, in Španec, bivši mornar Karl Cuarteron je bil imenovan za apostolskega prefekta. Cuarteron je prišel z dvema duhovnikoma, Bergazzi in Riva, na otok leta 1857. Vendar je Španec ostal kmalu sam. Do leta 1879 je vršil telesno usmiljenje s tem, da je odkupoval filipinske kristjane, katere so pirati prodajali kot sužnje. Leta 1881 so apostolsko prefekturo Iabuan in severni Borneo prevzeli misijonarji družbe sv. Jožefa Mill-Hill. Ti so kmalu zaprosili, da bi bila prefektura razdeljena na dva dela. In res je sveta stolica 5. februarja 1927 ustregla željam misijonarjev in ustanovila dve prefekturi: severni Borneo in pa Sarawak.

Leta 1952 sta bili obe prefekturi povzdignjeni v apostolska vikariata:

„Keoratala“, eden od poglavitnih prostorov za sežiganje mrličev v Indiji ob enem Gangesovih kanalov v bližini Kidderporja, kjer deluje o. Cukale.

Jesselton in Kuching. Misijonarji družbe Mill-Hill de'ujejo neumorno v teh dveh vikariatih.

Južni del otoka pa je spadal pod apostolski de'okrog holandskih misijonarjev jezuitov s središčem v Bataviji (Djakarta). Ko so prišli jezuitom na pomoč holandski kapucini, so ti zadnji počasi začeli prevzemati misijonsko delo na Borneu. Šele 1. 1905 je bila ustanovljena apostolska prefektura pod imenom Holandski Borneo, ki je obsega ves holandski del otoka (550.000 km²) in prepuščena v skrb kapucinom. To ozemlje je bilo leta 1918 povzdignjeno v apostolski vikariat.

Očetje kapucini pač sami niso bili kos obsežnemu ozemlju. Zaposlili so za pomoč. Leta 1926 so se odzvali njihove-
mu klicu holandski misijonarji Družbe

sv. Družine, katerim so kapucini prepustili nad polovico ozemlja svojega vikariata (392.700 km²). Ta del vikariata je sv. stolica leta 1938 uradno izročila v skrb misijonarjem Družbe sv. Družine in ustanovila novo apostolsko prefekturo z imenom Bandjarmasin. Ob isti priliki je bilo spremenjeno ime vikariata Holandski Borneo v Pontianak, po največjem mestu ozemlja. Apostolska prefektura Bandjarmasin je bila leta 1949 povzdignjena v apostolski vikariat. Letos februarja pa je sv. stolica, na izrecno željo misijonarjev sv. Družine razdelila apostolski vikariat Bandjarmasin na dva dela in ustanovila nov apostolski vikariat Samarinda, kjer bodo še nadalje delovali misijonarji sv. Družine.

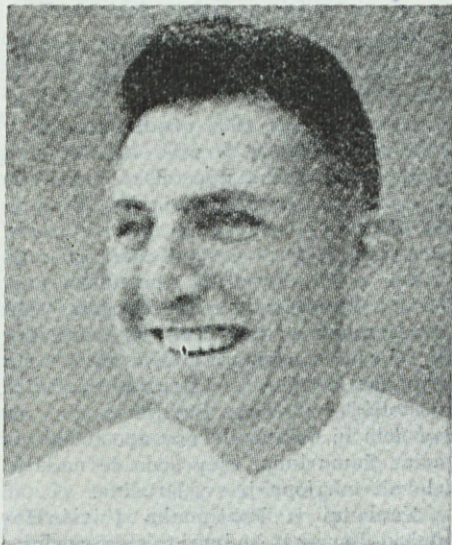
Kapucini iz Pontianaka (bivši Holandski Borneo), ki imajo velike zasluge

pri pokristjanjevanju otoka, so ponovno prosili novih misijskih moči za svoje ozemlje. In res so se jim leta 1939 odzvali misijonarji Marijine družbe (Monfortanci), katerim so kapucini prepustili najprej misijsko postajo Nazaret in kmalu nato Poetoes-Sibau v vzhodnem delu svojega vikariata. Po drugi svetovni vojni so se misijonarji monfortanci vrnili iz japonskega ujetništva in se z vso vnemo lotili dela. Iz Holandije so jim prišli pomagat še drugi sobratje. Počasi so jim kapucini prepustili vso civilno provinco Sintang. Že leta 1948 je sv. stolica to ozemlje uradno ločila od apostolskega vikariata Pontianak in je ustanovila novo apostolsko prefekturo Sintang, kjer delujejo monfortanci.

Leta 1940 je sv. kongregacija „De Propaganda Fide“ na željo apostolskega vikarja Pontianaka povabila očete pasioniste, da bi prevzeli misijsko delo v južnem delu imenovanega vikariata Pasionisti so se rade volje odločili za to težko misijsko polje, vendar so za-

Tale indijski jezuitski misijonar je iz krajev Baragovega delovanja v U.S.A., potomec Baragovih krščanskih Indijancev.

radi vojne šele l. 1946 lahko prispeli prvi misijonarji na teren. Sveta stolica je njihov trud poplačala na ta način, da je leta 1954 južni del vikariata Pontianak, ki obsega provinco Ketapang in oni del province Sanggau, ki leži južno od reke Kapuas, uradno povzdignila v apostolsko prefekturo in jo izročila v skrb pasionistom.

Otok Borneo je danes razdeljen na sedem cerkvenih upravnih enot, katerih je pet apostolskih vikariatov in dve apostolski prefekturi. Misijsko delo je zaupano petim redovnim družbam in sicer: kapucinom, misijonarjem sv. Družine, misijonarjem Mill-Hill, monfortancem in pasionistom.

Po kratkem zgodovinskem pregledu misijskega dela na otoku Borneo, nas bo še zanimalo sedanje stanje Cerkve na tem ozemlju v statistikah.

Apostolski vikarji (škofje): 4; v kratkem bo sv. stolica imenovala novega vikarja za Samarindo.

Apostolski prefekti: 2.

Duhovniki, zaposleni na otoku: 185 (139 Holandcev, 14 Angležev, 4 Italijani, 4 Irci, 21 Kitajcev, 5 južnih Tirolcev, 4 Indonezijci).

Sester različnih narodnosti: 305 (od teh 37 Indonezijk in 58 Kitajk).

Gojencev v malih semeniščih: 73

Kat. vernikov: 65.807 (od približno 5,430.000 prebivalcev otoka).

Protestantov: ok. 9.100.

Muslimanov: ok. 3,296.000.

Ostali prebivalci so pogani.

Ako upoštevamo, da se je sistematično misijsko delo na otoku začelo šele pred dobrimi osemdeset leti in da je to delo za časa japonske zasedbe zelo veliko trpelo, lahko z zadovoljstvom gledamo na dosežene uspehe. Veliko število poganov in muslimanov, ki so prav tako daleč od prave vere, pa nas poziva k novim naporom za procvit katoliških misijonov.

OVIRE MISIJONSTVU V KONGU

Karel Kerševan C.M., Belgijski Kongo.

Stalni odbor misijonjskih škofov Belgijskega Konga in Ruande - Urundija, zbrani na izredni seji v Léopoldvillu 10. januarja letos, je obvestil vlado, da odklanja odloke, javljene s pismom generalnega guvernerja 8. decembra 1954, ker z njimi vlada odkrito krši obveze, ki jih je sprejela s šolsko konvencijo, sklenjeno z misijoni v letu 1952.

Z guvernerjevim pismom vlada zvrtača v breme misijonom 10% plače diplomiranega učiteljstva in 20% plače drugega učnega osebja. Poleg tega se omejuje od 80% na 50% prispevek vlade za vzdrževanje šolskih otroških internatov na misijonjskih postajah.

Misijoni nikakor ne zmorejo težkih bremen, katere jim vlada nalaga v nasprotju s sprejetimi obveznostmi šolske konvencije in ki se pridružujejo že tako nezmogljivim stroškom dosedanjih potreb.

V tej stiski so misijoni primorani ukiniti vse šole vse dotlej, dokler se vlada ne izjavi, da bo držala dano besedo.

Ne glede na odlok proti misijonjskim šolam iz pisma 8. dec., jih vlada obdaja še z mrežo drugih omejitev, ki grozijo spretno in popolnoma ukiniti njih delovanje. Na primer:

— Odreka prispevke za šolske internate, vaše šole in za stanovanja učiteljstva, za kar vse se je v letu 1952 obvezala prispevati.

— Samovoljno odklanja povračilo stroškov za vzdrževanje internatov za leto 1953 (prehrana otrok i. dr.).

— Neodpustljive zamude v izplačevanju podpor za graditev nujno potrebnih šolskih zgradb.

— Se sistematično upira prizadevanju misijonarjev, ki želijo začeti s potrebnimi srednjimi šolami.

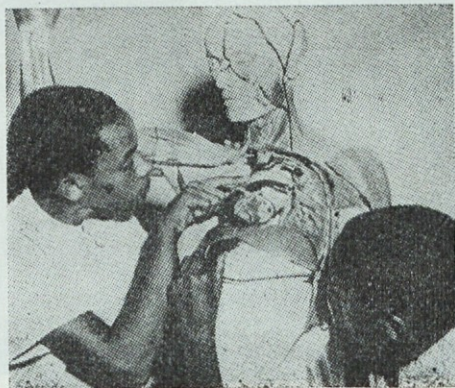
— Zavira postopke za prepuščanje

Apost. delegat msgr. Bruniera, na desni.

Brat Karel Kerševan C. M., pisec tega članka. Spodaj: V medicinski šoli.

potrebnih zemljišč novoustanovljenim misijonom in njih šolam.

— Okrnjuje pravilno predložene in že sprejete proračune.

— Ukaz ministrstva, da prenehajo z delom pri gradnji šolskih poslopij in porodnišnic, ki jih financira Zavod za pomoč domačinom (Fond du Bien-entre Indigène).

— Očividno namerna uradna počasnost, ki noče priznati nujnosti potreb, in brezkončno pomnoževanje formalnosti pri tem.

— Zmanjšanje števila mest laičnih učnih moči na misijonskih zavodih za bele otroke, mesta, ki jih vlada plačuje po uradni tarifi.

— Zaplemba misijonskih „socialnih ognjišč“ in sistematična prepoved dovoljenja za otvoritev novih „socialnih ognjišč“ misijonom ali drugim katoličkim organizacijam.

Do danes misijonski škofje še niso dobili uradnega odgovora na svojo vlogo.

Črna Samaritanka pri delu usmiljenja.

Ministrstvo je le poluradno objavilo, da bo v celoti spoštovalo vse obveznosti šolskega dogovora iz leta 1952 in da torej ni razloga, da bi misijoni zaprli svoje šole.

Vladna šolska politika zadnjega leta je torej primorala misijonsko avtoriteto, da ji enkrat uradno pove, kako stvari stoje. Bojimo se, da bo vlada trenutno morda iz previdnosti, da preveč ne razburi duhov, naredila majhen korak nazaj na svoji zgrešeni poti. Dokler bodo na vladi ljudje, kakršni so sedaj, si ni treba delati mnogo upanja. V začetku so javno nastopili proti misijonskemu šolstvu. Ker so pa videli, da so se pre naglili, so kmalu spremenili metodo. Sedaj ob vsaki priliki poveljujejo delo, ki so ga misijonarji ustvarili od prvih pionirjev do danes, zahrbtno v upravi pa jim hočejo polagoma onemogočiti vsako možnost ne samo razvoja šolstva, kakor ga nove zahteve časa terjajo, marveč tudi vzdrževanja že obstoječih zavodov. In to tako kar tiče šolskega prizadevanja za domačine, kakor tudi, in še v večji meri, v zadevi učnih zavodov za otroke belih naseljencev v večjih središčih. Zrastlo je že več takih laičnih šol, za katere je vlada potrošila težke milijone in stane njih vzdrževanje ter plačevanje učnega osebja letno težka bremena. Profesorji takih zavodov imajo n. pr. zastonsko vožnjo v Evropo in nazaj ob dvomesečnih letnih počitnicah. Ni pa dovolj denarja za plačevanje laičnih učnih moči, ki jih zahtevajo razvijajoče se misijonske šole za belo mladino obeh spolov.

V Léopoldvillu so že odpri laične šole za zamorce, kjer že v prvih razredih poučujejo francoščino, kar je po vladnem programu, ki se ga morajo držati misijonske šole, prepovedano. Teoretično so predpisane tri ure verouka tedensko, v resnici pa ga še niso uvedli. Tudi v naši misijonski postaji je v načrtu skorajšnja zgraditev šolskega centra tam, kjer že obstoji večja misijonska pokrajinska šola z internatom, ki bo seveda po novi vladni ustanovi bojkotirana.

IZ PIŠEM SLOVENSkih MISIJONARJEV

Misijonska sestra ANTONIJA CIRENIJA JUG, ki deluje v japonskem mestu Obayashi, je pisala uredniku KM:

Prečastiti g. urednik! Ko sem prejela Vaše drago pismo, mi je vest še glasneje očitala neizpolnjeno dolžnost: ob novem letu so vsi naročniki hiteli s poravnavo naročnine, jaz pa še besede zahvale nisem imela za vse, kar sem v preteklem letu misijonskega tiska prejela. Katoliške misijone prejeman redno kot najzvestejša naročnica... Tudi bogata knjiga misijonski Zbornik je dospela. Kaj lepega vsebuje! Hvaležni Bog plačaj za vse!

Okrog božiča in novega leta smo bile kot vedno vsestransko zaposlene. Letos pa nam je bilo še nekaj navrženo, kar pa ne obžalujemo. Kot vedno so tu-

di letos božično slovestnost začeli naši mali iz „vrtca“. Žal letos ni bilo ameriškega duhovnika, ki se je že vrnil v Ameriko; pa seveda tudi ne toplih oblekic... Prvi božič naših večjih šolarjev je kaj lepo uspel. Brihtnemu Japoncu je redko kdo kos. Koliko bi sveta Cerkev pridobila, če bi ta odlični narod odprl svoja srca luči svete vere. Kadar japonski človek stori ta odločilni korak in stopi v Cerkev, ne pozna polovičarstva: je potem zgleden vernik, zmožen velikih žrtev. Pa naj se vrnem k mojim malim! Nastopili so 19. decembra v njih vaški dvorani (baraki). Med učno uro sede vsi križem po tleh. Dečki pri pisanju najrajši konjička pasejo in skoraj z noski pišejo po tleh. Tako je pač bilo na fotografiji, ki sem jo že lani poslala.

Iz misijona s. Cirenije Jug: Naša misijonarka med dečki pri igri.

Letos pa ni več tako! Za Vaš lani poslanj denar smo dale narediti deset klopi, ki služijo za pisalne mize. Vendar je vsako nedeljo joj! Živahni dečki se čisto pomerijo za klopi, vsak želj pisati pri mizi. Da bo mir, sem klopi določila največjim; kaj bom s tem dosegla, bomo pa šle videli. Klopi so prvič služile 19. decembra in to pot staršem, ki so v lepem številu prišli. Pri tej prvi božični slovesnosti se je izkazalo tudi občinsko predstojništvo: nekje so si izposodili zvočnik z mikrofonom, da bi tako vsa vas lahko sledila našemu prazniku; seveda so vse to napravili na lastne stroške. Zvočnik so postavili na streho naše barake. Tako se je po vsej pokrajini razlegala lepa božična pesem. To pot je veliko ljudi prvič v življenju slišalo o skrivnosti Odrešenja. Na odru v dvorani pa se je ob koncu razgrnil zastor in vsj navzočj so strmé gledali živo božično sliko. Vsi nastopajoči so bili pogani,

še angelci. Deževalo je tisti dan vse popoldne, vendar so ljudje večinoma z dežniki vztrajali pred barako prav do konca; v baraki sami je bilo premalo prostora za vse.

Sedaj spadamo pod novo faro, ki oficijelno še ni fara, a se vendar novi farani že zbirajo. Neko mladenko smo že pripravile na krst in krščena naj bi bila v novi cerkvi. Fara bo med Nigwa in Takarazuka. Lepega jutra smo šle v ta neznani kraj. Izstopile smo na prvi postaji, kjer vozi cestna železnica. Precej časa smo brezuspešno povpraševale po katoliški cerkvi. Drug za drugim so nam ljudje namesto cerkve kazali sloviti budistični tempelj, kjer časte boga družinske sreče in blagoslova, posebno matere brez otrok ga časte in trgovci. Med bambusovim drevjem smo se napotile v hrib. Tam je med košatimi drevesi skrit budistični tempelj, kjer kraljuje ta sloviti bog sreče. Kraj se imenuje prav po

Iz misijona s. Jug: Pred šolo.

S. Jug z malčki pred učno uro.

tem svetišču Kioskožin. Vsako leto 28. februarja je tam poseben praznik (naše žegnanje). Ljudje romajo v svetišče od blizu in od daleč, v trumah. Vsak romar nosi seboj zeleno bambusovo vejico in svečo. Od templja vodi naprej ozka steza spet kakih 30 metrov višje. Tam smo na neki vrtni ograji zagledale pritrjeno desko z napisom „Katoliška cerkev“. Začasno je novi fari neka dobra družina odstopila svoj salon, kjer se zdaj zbirajo krščanski verniki. Od daleč ne-kje smo čule zamolklo petje in imele smo občutek, da smo v prvih krščanskih časih, v katakombah. Za hišo smo res našle kakih 20 vernikov. Tukaj je bila tedaj krščena naša nova kristjana, ki je zelo goreča. Misijonar je želel, naj mu jih še veliko pripeljemo. In res je tej kmalu sledila druga... Priporočam se še naprej molilcem živega rožnega venca za pomoč pri našem misijonskem delu.

Naj to malo zrnca vsejano v neugodno zemljo zraste v mogočno drevo!

Iz Tokija, prestolice Japonske, je za velikonočne praznike pisala misijonarka kanosijanka s. *Anica Miklavčič*. Iz nje-nega pisma povzemamo naslednje:

Naš otroški vrtec veliko zahteva in veliko stane. V teh velikih mestih je namreč potrebno vse, kot to zahtevajo moderri časi. Hvala Bogu, da smo še pravočasno dobile državno dovoljenje, ki pa nas je večjalo precejšnje sitnosti. Letos se je namreč v tem pogledu precej spremenilo: državne oblasti so bile mnenja, da je že precej otroških vrtcev v našem kraju in zdaj za ustanavljanje novih ne dajejo več nobenih dovoljenj. Verjetno zato, ker država hoče vse šolstvo dobiti pod svoje nadzorstvo. Me smo z dovoljenjem še pravočasno uspe-

S. Anica Miklavčič z japonsko sestro; sedita po japonskem običaju na tleh, na „tatami“. — Spodaj njih misijonska hiša.

le. Lahko pa si mislite, koliko dobrega moremo storiti ravno med najmlajšimi: seme, zasejano v otroške duše, pozneje obrodi obilne sadove. Seveda pa je treba sejati previdno, brez šuma, brez posebnih zunanosti, da bi nas kakih prevratnih namer ne obdolzili. Država ni več, kot je bila v prvih letih po zadnji svetovni vojni. No, mi gremo korajžno naprej, pripravljeni na vse, na lepe uspehe, pa tudi na križe in težave. Glavno je, da se misel na Boga zakorenini v teh dušah, ki Boga še ne poznajo; a vse to ne toliko z besedo, kot z molitvijo in z žrtvami. Vedno imam v mislih tiste prelepe besede, ki nam jih v pridigah ponavlja naš duhovni vodja, karmeličan pater Peter: „Japonsko moramo rešiti na kolenih, klečeči, z velikim zupanjem v božjo milost, saj samo ona odpira človeška srca božji luči...“ Me smo o tej resnici v dno duše prepričane, saj Japonci niso Kitajci, ki si jih lahko kar z lepo besedo prepričal. — Še o našem vrtcu: vpisanih je sedaj 70 otrok, vsi se strašno veselé, da smejo priti k nam, Seveda poučujejo tudi tri japonske učiteljice; one so pravzaprav zdaj najvažnejše, ker se moramo me japonščini še le privaditi.

Jezuitski misijonar o. Stjepan Polgar S.J., Madžar po rodu, ki pa že dolgo let deluje s slovenskimi jezuitskimi misijonarji na indijskem severu, nam je pisal zanimivo pismo, v katerem je poln hvale o naši misijonarki m. Magdalení, ki slovi daleč po deželi zaradi svoje izredne karitativne in samaritanske dejavnosti med najbolj zavrženimi indijskimi sirotami. Takole piše:

Majka Magdalena radi ovdje u Morapaju sa malim prekidom već oko petnaest godina. I u ovo petnaest godina poslužila je preko pola milijuna bolesnika. Svekako to znači ustrajan, samoprijegoran rad — čitav dan na nogama. Tá dnevno posluži barem 150 - 180 bolesnika. A to vam znači svake godine oko 34 tisuća! Ne samo, da ona lijeći i to vrlo

često izgleda kao pravo čudo, nego i redovito obilazi bolesnike po selima, i „dje-li im ulaznice za lijepo nebo“. Dakako da ih prije pouči, kako treba da se vladaju, da zavrijede tu ulaznicu. I dala ih je preko hiljadu, osebito onima, koji su se preselili u ljepši dom. I medju ovima, zanimljivo, preko polovice bili su odrasli. Oni bi redovito ovako molili majku Magdalenu: „Majko, dajte mi lijek, kako je poznato, koji će me pomoći, da udjem v lijepo nebo!“ A ovaj lijek, kako je poznato, jest jordanska voda, koja čisti, osvežuje i jača. Gotovo svakoga meseca imam da uvedem sve te ulaznice u veliku knjigu, da ih sv. Petar prepoznata, kad im pokucaju na rajska vrata.

Kad bih prilike bile normalnije, onda bih mogao puno toga pisati o majci Magdaleni i o njezinom uistinu apostolskom radu. No radi prilika, u kojima se danas Crkva nalazi ovdje u Indiji, mora da se zadovoljimo i s ovo nekoliko pustih riječi. — Ne želimo nikakove hvale i priznanje pred ljudima. Medjutim usrdno molimo sve, da se za ljubav prema bezsmrtnim dušama ganu, te da pomognu sa svoje strane, koliko mogu. Svaka će nam pomoć dobro doći, jer nam treba mnogo ljekova za tijelo, da izlijemo dušu.

Da ne otegnem ovo pismo, još Vam i to mogu reći, da sam i ja osobito lanjske godine dobio mnoge usluge od dispensarija m. Magdalene, kad sam četiri meseca i pola imao gadne čirove, disinteriju i influencu. A baš i sada me muči ponovno influenca. No m. Magdalena uvijek mi je u pomoći. Dakle vidite i samim misijonarima treba ljekova, jer ova tropska klima izpije i mozak i dušu. Radi toga uz materijalnu pomoć, molimo sve drage čitatelje, da se i mole za nas, da ustrajemo uz Križ, da se borimo sa Križem za Kraljestvo Kristovo na svijetu.

Iz Indije, kjer deluje že dolgo vrsto let, se je zdaj spet oglasil slovenski jezuitski misijonar o. Viktor Sedej S. J., ki župnikuje v bengalskem Baidyapurju.

Pisec tega poročila p. Štefan Polgar S.J. je po narodnosti Madžar, po državljanstvu Jugoslovan, po misijonskem srcu pa tudi naš, kajti večinomoma deluje skupaj z našimi misijonarji in misijonarkami. Na misijonu Morapaj, kjer zdaj dela, občuduje delo naše m. Magdalene Kajnič

Iz njegovega obširnega pisma povzema-
mo naslednje:

Ne vem ravno, kdaj sem Vam zad-
njič pisal, toda gotovo je že precej časa.
Ko boste tole pismo prejeli, bo prva (in
boljša) polovica Baidyapura že pozida-
na, vsaj upam, da bo. V novi hiši stan-
ujem že od 12. oktobra, kuhinja je tudi
že v rabi, a cerkev je pred tednom bila
nekoliko do polovice. Koncem februarja,
mislim, bo približno vse v redu. Ako ne
bi bilo takole malo daleč, bi Vas povabil
k blagoslovitvi (a verjetno bi morali
spati na slami, ker ima hiša samo tri
sobe, a postelji imam dve in pol...).
Do zdaj je šlo vse več ali manj, kot je
bilo preračunano; tudi stroški, ki bodo
tam nekje pri tistih 3.000 dolarjih, kot
sem Vam preje nekoč pisal. Ker je hi-
ša dolga nad 40 čevljev, a cerkev okoli
65, potem to ni mnogo, saj bi pred voj-
no komaj četrtino tega vse skupaj stalo;
posebno ker pesek stane tukaj štirikrat
toliko kot v Cotangpuru; treba ga je
namreč od daleč pripeljati in zadrži ki-
lometer na glavi znositi. Podobno je s
prenosom drugih stvari: vse je drago in
zelo težavno, ker je prva velika cesta od
tu kakih 10 kilometrov na zapadu. Če bi

*M. Terezija, Albanka iz Jugoslavije, je
za božič na guvernerjevih vrtovih pogo-
stila 2.000 otrok iz kalkutkih predmestij.*

moral za vse rabiti novo gradivo, bi se
veda mnogo več večjalo.

Drugo je tako in tako... Riževa le-
tina je bila s'aba; zaradi gradnje sem
seveda čez glavo v dolgovich (mislim, da
je to precej navadna stvar), a nekate-
ra dela in težave so že stvar preteklo-
sti: vrt sem dobil v svoje roke — ne-
katere ljudi, ki so tam prej stanovali
sem drugam naselil — zaenkrat sem do-
zidal. Konventa za sestre zdaj ne bom
mogel zidati, ker ni denarja, pa tudi
sester zaenkrat še ne. Nadejam se, da
sem se tudi kač malo rešil: v stari hiši
sem lani tri ubil, okoli dvanajst pa sem
jih pobil okrog hiše (govorim samo o
strupenih kačah, za druge se tu nihče
ne meni). Stara hiša je bila navrtana
od podgan, ker so v luknjah bivale ka-
če, ali pa od zunaj prihajale podgane
lovit. Toda storij o kačah ste najbrž
že na tisoče brali, pa naj bo to dovolj.

Jeziški misijonski brat *Janez Udovč*
S.J., ki že vrsto let uspešno deluje na
jeziškem kolegiju pod Himalajo, v In-
diji, je sredi februarja v svojem pismu
uredniku KM, g. Lenčku med drugim
prav zanimivo razložil ime šerpa. To
ime naši bralci večkrat srečujejo, kadar
beró o plezalnih podvigih na Mount Eve-
rest ali Dhaulagiri, ki se ga je udeležil
tudi Slovenec, g. Dinko Bertonec. Ker
ga tudi na straneh KM večkrat sreču-
jemo, smo našemu misijonskemu bratu
iz Indije prav hvaležni za lepo razla-
go. Takole piše:

Prečastiti g. Lenček! Vaše pismo sem
prejel, ko sem se po opravih ravno mu-
dil v Kalkuti. Zato Vam bom le na krat-
ko odgovoril, ker sem precej zaposlen.
Moram namreč tu nakupiti za vse leto
potrebščine za naš kolegij. Smo v visokih
himalajskih gorah in mnogo stvari tam
sploh ne dobiš. Zato moram veliko tukaj
nabaviti in gor odpraviti.

Glede nosačev pa Vam pojasnim, kot
sledí: *Šerpa* ne pomeni nosač, temveč
pripadnika severnega nepalskega pleme-
na. V ednini je šerpa in v množini, po
angleško, šerpas. Mislim, da nisem po-
klican k prevajanju v slovenščino. Zdi

Oče Jože Cukale S.J., skupaj s člani Konference sv. Vincencija Pavelskega, po nedeljskem delu med ubožci, katerih nekaj še čaka na svoj delež.

pa se mi, da je nekaj podobnega, kot če bi sklanjali: Janez, Janeza, Janezi, od Janeza, Janezu, itd. Kar vem o tem plemenu je to, da so v glavnem uporabni za nosače, da so žilav rod in od vseh najsposobnejši; zato jih hribolazci cenijo kot spretno plezačce, ki morejo tudi s težkim bremenom na hrbtu v težke strmine. V glavnem pa so tu na Himalaji nosači vsake vrste revnejši moški in ženske: Butarci, Tibetanci, Lepčas, Nepalci in drugi. Zanimivost pri vseh teh plemenih je, da je za moški spol značilna končnica -a, za ženskega pa -i. Tako n. pr. šerpa pomeni moža tega rodu; šerpani pa žensko ime istega rodu; Butia - Butanec, Buteni - Butanka; Lepča - Lepčan, Lepčini - Lepčanka; Nepali - Nepalec, Nepalni - Nepalka, itd. Za množinsko končnico uporabljajo privedno besedo -haru, v nepalščini; -lak, v hindu in bengalščini.

Naši gojenci in univerzitetni študentje se vračajo s počitnic, da bodo začeli novo šolsko leto. Počitnice trajajo tukaj kar tri mesece; naši gojenci so namreč iz vseh azijskih držav, še celo iz Iraka. Neke vrste UNO — 13 narodnosti je zastopanih, pa se med seboj izvrstno razumejo, kajti vsi streme za istim ciljem. Ob slovesnostih si nadenejo svoje narodne noše. Prekrasna podoba misijonskega sveta! Poslal Vam bom naš ilustrirani letni obzorik, pa boste videli, kako pisano je vse...

Včeraj sem obiskal č. mater Terezo in njene redovnice. Pridružila se ji je tudi sestra Frančiška Ks. Orzes; obe poznam še iz Skoplja, kjer sta bili vzorni dijakinji. Mati Tereza ima zdaj že 40 novink; štiri od njih študirajo medicino, ker so redovnice sredi templjev boginje Kali — uredile bolnišnico, boljše zavetišče za zavržene, ki jih dnevno po-

berejo po jarkih vseh ulic šestmilijonskega mesta. V zavetišču jih potem ti angeli usmiljenja negujejo in večino pred smrtjo tudi krstijo. Ko sem to videl, sem mislil: Čudovit je Bog v svojih svetnikih! V razgovoru s sestrami mi je ena povedala, kako jo je mati Tereza ozdravila malodušja: peljala jo je na sprehod, pa sta obiskali bolnišnico za gobavce, ki jih hodi prednica tolažit. Na povratku je m. Tereza novinko vprašala, kako se počuti, pa je ta priznala, da je bil obisk najučinkovitejše zdravlilo za njeno malodušje... Tu sem srečal tudi naše slovenske misijonarje: oče Cukale je preveč delaven in mu srce nagaja; upajmo, da se bo popravil. Drugi pa kar uspešno delujejo in so vsi zdravi. P. Vizjak in hrvatski pater Gabrić imata prav zdaj v Kalkuti misijon.

Botaniki in cvetličarji me vozijo po ogromni Kalkuti, kjer so najlepši vrtovi. Vsi hočejo moj nasvet in mojo po-

moč; merda še ne vedo, da je moj cilj čisto drugi. A vseeno se mi tako nudi najlepša priložnost, pokazati jim, kako misijonarji ne iščemo samih sebe, temveč le korist in srečo domačinov na vseh poljih delovanja.

Misijonski brat lazarist *Ciril Kerševan* ram je iz Belgijskega Konga poslal izredno zanimivo, zelo aktualno poročilo o današnjem položaju katoliške Cerkve v tej osrednji črni misijonski pokrajini:

Apostolska delegatura v Léopoldville-u je objavila najnovejše statistike o misijorskem delovanju v Belg. Kongu v času od 1. julija 1953 do 30. junija 1954. — Prvi misijon je bil ustanovljen leta 1880 v Baldouinville, v vzhodnem delu ko'onije. Šest let nato je bil to prvi apostolski vikarijat v Belg. Kongu. Pozneje so se misijonarji polagoma naseljevali še po ostalih pokrajinah. Pred

„Brat Janez Udovč žene svoje ovčice na Gospodovo pašo. Dan prvega sv. obhajila za Nepalce in Nepalčke...“, tako je označil to sliko o. Cukale S.J.

osmimi leti je bilo vsega 28 cerkvenih pokrajin. Danes jih je 38. Število ap. vikariatov in prefektur raste, ker se prvotne obsežne cerkvene pokrajine v novih razmerah delijo v manjše dele. En ap. vikariat je sedaj v rokah domačega klera z domačim škofom na čelu.

Vseh katoliških misijonarjev duhovnikov je v Belg. Kongu 2.675, od tega 451 domačih duhovnikov. Misijonskih bratov je 1.194, od tega 433 domačinov. Misijonark redovnic je precej več: 3.302. Všteti je 845 domačih sester. Statistika dodaja tem številkam še 25.822 domačih katehistov. Vseh katoličanov naj bi bilo v Belg. Kongu 4,675.000. Protestantov 864.000, mohamedancev 105.000, poganov pa 9 milijonov 630 tisoč. Lani so jih našeli 9,585.000. — Katoličanov je bilo lani naštetih 4,395.350, torej je 280.350 prirastka.

Pripravnikov na sv. krst, katehumnov, je okoli 1,130.300. Vse prebivalstvo Bel. Konga in Ruande-Urundija skupaj je cenjeno na 16 milijonov.

Naša apostolska prefektura šteje približno 14.500 katoliško krščenih, 20.500 protestantov in 44.500 poganov.

Katoliški misijoni vzdržujejo 16.553 ljudskih šol z 843.500 učenci in 394.000 učenkami; 171 obrtnih šol, katere obiskuje 8.083 gojencev. Gospodinjskih šol vodijo misijonarke 150 s 7.327 gojenkami. Misijonarji vodijo 11 kmetijskih šol (519 gojencev). Nižjih srednjih šol (normalk) je 112 s 7.000 učenci in 2.350 učenkami. Vse te šole zaposlujejo okoli 25.000 domačih učiteljev in učiteljic.

Kakor povsod se misijonarji in misijonarke udejstvujejo tudi v Kongu na zdravstvenem polju. Tu oskrbujejo 678 bolnišnic in ambulant. Tem je prišteti 88 naselij gobavcev, 241 porodnišnic in 43 centrov za socialno skrbstvo.

V zadnjem letu je bilo posvečenih 76 novih domačih duhovnikov, število domačega redovništva je naraslo za 160 oseb.

146.767 svetih krstov je bilo podeljenih odraslim, 222.591 svetih krstov pa otrokom.

Cerkev na misijonskem področju brata Kerševana v Kongu.

Vse te številke govore o stalnem in vztrajnem naporu misijonskega prizadevanja sv. Cerkve v tem predelu črnega kontinenta. Do pred nedeljo so misijonski delavci na tej fronti nemoteni vršili svoje vzgojno in civilizacijsko poslanstvo med tem preprostim in vedoželjnim ljudstvom. Toda nasprotnik vsega dobrega ne miruje. Pred par meseci se je zagnal na misijonsko šolsko polje, da tam povzroči zmedo in naseje ljuško med dobro seme božjih poslancev. Upamo, da je večja nevarnost zaenkrat odvrnjena. Treba je vztrajati in moliti, da nam sovražnik tudi v prihodnje ne bo mogel škoditi.

V začetku tega meseca je prispel v Léopoldville Msgr. Bruniera, novi delegat svete Stolice za Belg. Kongo in Ruanda-Urundi.

Misijonska šolska sestra *Serafina Černe* se je oglasila spet iz svojega misijonskega torišča med Čulupi na argentinskem severu. Med drugim poroča tudi naslednje:

V januarju je umrl v Indijanec, katerega sem nekaj tednov prej pri neki krstila. Nekajkrat prej sem ga med njegovo boleznijo na kratko poučevala v

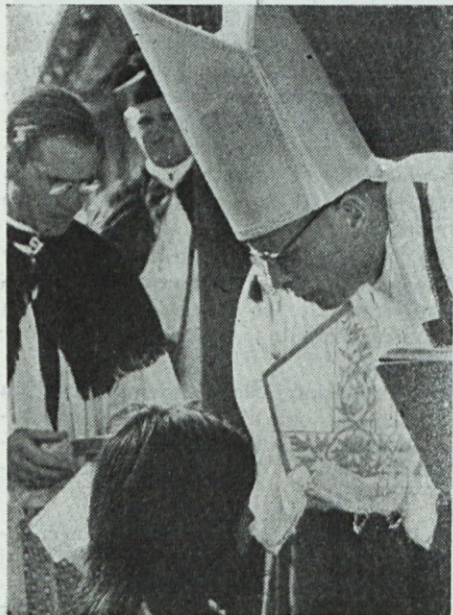

veri, ker je bil poln nevere; preč. g. pater mi je dovolil, da ga smem po potrebi tudi krstiti. Tega se je možak zelo razveselil. Ko sem ga zadnjikrat obiskala pri reki s s. Benigno, je kar nenadoma dvignil obe roki in mi pokazal vse prste (tako Indijanci štejejo; včasih pokažejo celo na prste na nogah!). Pa sem ugibala, kaj hoče. Mož pa mi sam proseče pravi: „Vsaj čez toliko dni spet pridi!“ Nekaj dni pozneje so ga prenesli v vas b'izu misijona. Tu je imel to srečo, da je lahko prejel sv. poslednje olje. Poslednje štiri dni je živel že čisto brez vsake hrane, tudi piti ni več mogel niti kaplje vode ne, čeprav je vročina segla celo do 42 stopinj. V soboto zjutraj je umrl.

Oče *Jože Cukale S. J.* nam je pisal iz Kidderpore v Indiji:

Gradimo (predvsem župnik) dispanzer, ki mu načeljujeta dr. Nicholas in m.

Slovesni sv. krst v misijonu San José v Paragvaju, kjer delujejo slovenske šolske sestre.

Terezija obenem s štabom bolniških sester. Upam, da mi uspe povišati dosežanje preprosto zgradbico za eno „nastropce“. Na ta način bodo spodaj: čakalnica, sprejemnica, zdravnikova soba (operacijska), na vrhu pa krasna, čeprav malo ozka dvoranica, kjer bo naša nadebudna mladina slišala toliko lepega o Bogu in se vzgojila v apostole za bodoče delo v fari in na deželi. Ali Vas ne mika, da bi zbrali kaj več in primaknili k tej tako idealni zamisli takole v enem letu reci in piši 100 (sto) dolarjev. Pomagali bi nam pokriti eno dvajsetino proračuna, ki znaša 10.00 rupij t. j. 2.000 dolarjev. Doslej je nad dispanzerjem samo nekaj manj kot sto rupij slov. denarja, 2.000 rupij pa kalakatskega. Pomislite, da je to prvi sunek k gradnji katoliške bolnišnice. Z župnikom ne mirujeva, vsaj kar se zgovornosti tiče, kjerkoli se nudi kaka prilika, da se vžge zanimanje.

Omembe vredna se mi zdi zgodba indijskega mladca Dinendra. Že nekaj let ga je zanimalo krščanstvo, pa ni nikomur povedal o tem. Srečal je dekle, ki mu je bila všeč, pa mu je rekla, naj poprej postane katoličan. Dom se je sicer zaprl za njim (mati še danes ni prebolela sinove „izgube“), a je dobil dobro službo v mestu. Lotil se je katekizma z vso resnostjo, prestal dobro izpit in bil krščen na ime Daniel - Dinendra. Na žalost ali na veselje, tisto dekle, ki mu je dala upanje na poroko, je bila slaba ženska, ker je bila že poročena z drugim. A dobri Bog zna dobiti najlepši glas celo iz najbolj pokvarjenega instrumenta. Ko sem fantu povedal o stvari, ga je hudo prizadelo. Zbolel je. Do danes še ni čisto prebolel izgube, a se je tembolj vrgel na delo pri kat. akciji in je tudi on pripomogel, da je propadel v mestu komunistični kandidat in je bil izvoljen član kongresne (Nehrujeve) stranke. Poleg tega je pri obhajilu vsak dan. Stavljamo vanj veliko upanja, ker ima dostop do prijateljev višjih kast, saj je tudi sam eden od njih. Kdo izmed misijskih prijateljev bi ga prostovolj-

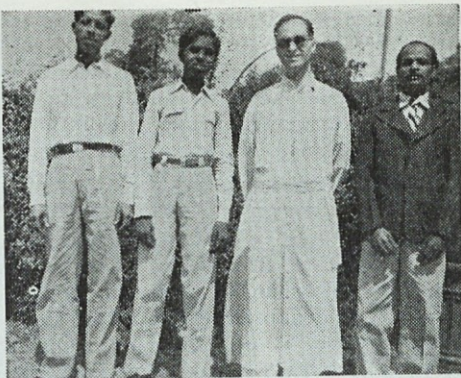
no vključil v svoje molitve in žrtve? Lepo prosim posebno bolnike, zlasti tiste, ki so dalj časa privezani na posteljo, da molijo zanj in za nove katehume... Poročal vam bom o uspehih.

G. Prakasham je naš sedanji katehist. Lahko vam povem skrivnost, da želi oditi v gore, da se posveti meniškemu življenju v samoti. Je sveta duša, ki gori za spreobrnjenje Indije in si v ta namen ne prizanaša, tako da ga je treba dobro držati na vajetih, da ne uide predaleč. Njegovi predniki so bili pokristjanjeni po sv. mučencu Janezu de Brito. Je že preko trideset let star, a upam, da mu bo uspelo postati duhovnik, ker da je dovršil srednje šole in kolegij. Zdaj je v državni službi, a mora podpirati mater in brata, ki še študira v Madrasu. Obljubil mi je, da kaj napiše za KM iz življenja katoličanov iz visokih kast na jugu. Sam pripada k njim, a obsoja nesocialno in nekrščansko zadržanje, ki je v omiljeni obliki še vedno udomačeno celo med kristjani na jugu Indije (ne občujejo z nižjimi kastami). Molil bo za vsakogar, ki se bo spomnil njegovih načrtov.

Misijskim prijateljem priporočam v molitve pokojnega p. Johanna-a S.J., ki je dolga leta misijonaril v Indiji; učil je v Kalkuti na kolegiju sv. Frančiška Ksaverija. Po njegovi zaslugi je dosegla revija „Luč z Vzhoda“ svetovno zanimanje, pravitko tudi njegovo znamenito deo „Skozi Vedanto h Kristusu“. R.I.P.

O. Poderžaj S.J., iz Kharija, piše v začetku meseca marca:

Častiti g. urednik! Kar nerodno mi je, da ste mi prehiteli z darom 104 dolarjev iz Anglije, ker sem se že precej dolgo pripravljaj, da bi Vam pisal. Nekajkrat sem že izpraznil predal s korespondenco, pa je potem zmerom kaj vmes prišlo in je Vaše pismo zaostalo. Bog Vam povrni za poslani izdatni znesek in za tistega, ki bo še prišel, kot mi je pisal č. g. Kunstelj.

Od leve na desno: Dinendro Bose, Ganapati, o. Jože Cukale in Prakasham, o katerih o. Cukale piše v tu objavljenem pismu. — Spodaj laična misijonarka med Indijčki.

Veseli me, da sem Vam ustregel s poročilom o kharijskem misijonu. Kar sem poslal, sem v začetku namenil kot prvi de.; mislil sem še dostaviti nekaj o misijonskem delu sploh, a ko začel pisati, nikoli ne vem, kaj se bo ob koncu izcimilo; vedno se drugače obrne. V poročilu samem sem prispel v Khari in sem zdaj tukaj. Če bom ob deževni dobi ujel kaj miru, da se bom vsaj za

nekaj uric vsedel in Vam kaj skupaj spravil, Vam bom prav rad poslal, zadržno pa obljubiti ne morem. Kadar človek piše, ima pač dosti misli; a te se mu potem druga za drugo razblinijo v morju vsakdanjih opravil; tako bi moral potem še enkrat misliti in zapiske skup spravljati...

Kaj delam?

Kot že veste, smo cerkev blagoslovili, a ji še vedno manjka to in ono. Poleg glavnega smo naredili še en oltar, ki je zidan in lepo — po Mohorjevem kalendarju iz leta 1953 — okrašen. Pošiljam Vam tudi sliko naših „umetnic“, ki sta mi prerinjavali vinjete po Plečnikovih risbah. Obe sta spreobrnjenki; ena od nju je spreobrnila še enega izmed bratov in sestra. Obe pa hodita v kalkutske šole. — Cerkev še nima pravega poda, pa tudi še ne velikih dvojnih vhodnih vrat. Kasneje bo treba misliti tudi na zvonik, ki pa bi bil že pravo razkošje v tem sedanjem morju vseh mogočih nujnih potreb... Tudi zakristija je še vedno in brez oken i brez vrat; zdaj smo v nji namestili deško šolo, ki je drugam nimamo vtakniti.

Letos smo se tudi resno lotili zidanja novega samostana. Triindvajset let so naše bengalske misijonarke živele in delale v koči iz gline, ki je bila krita s pločevino. Upam, da bomo samostan lahko že čez kak mesec blagoslovili. Zidali smo ga trdno, a je napravil in še vedno dela precej g'oboke luknje v misijonsko blagajno. Verjemite ali ne, ampak pri tem in še nekaterih drugih podjetjih imam že zdaj čez 2.000 US dolarjev primanjkljaja. Moj misijonski sodelavec Bengalec zmajuje z glavo, jaz pa se mu — smejem... in ga včasih malo zbudem, češ: „Mož, kje pa je tvoja vera?..“

Zdaj boste še Vi začeli majati z glavo, ko Vam povem, da sem ob vsem tem vseeno začel — s privoljenjem tistih seveda, ki se jih tiče, ki pa si že naprej perejo roke, češ: „Dragec, dovoljenje že, dovoljenje! Ampak pare sam skupaj spravi!“... — s postavljanjem temeljev za dve novi, prostorni, moderni — seve-

da čimbolj cenero zgrajeni šoli! Ena je namenjena fantom (ki razen nekaterih polomljenih stolic in klopi sploh nima drugega pohištva!), druga pa dekletom, ki imajo nekšno skropucalo pač iz vsega, kar je bilo pri roki takrat, ko smo pred nekaj leti urejali misijon. A če bo veter kdaj krepko potegnil, bo dekliška šola ob streho, stene pa se bodo v dežju stopile, kot bi bile iz lecta... Zato pa korajža in šnajt! — sem si mislil — najprej pljuni v roke, potem boš pa govorrill... Od samostana je ostalo še nekaj gradiva, predvsem opeka in pesek, pa upam, da bomo letos vsaj temelje za silo postavili na varno pred dežjem, da bodo vsaj iz tal gledali. Kaj več pa trenutno ne nameravam, razen če bi seveda od kje kakšna nepričakovana sredstva dobil.

Ponekod zidajo misijonarji šole prej kot cerkve. V Khariju pa so bile takšne razmere, da nam kaj podobnega ni kazalo. A zdaj ko cerkev že imamo, je pač skrajni čas, da tudi misijon na takšne temelje postavimo, da ga nobena vihra pa naj od kjerkoli pride, ne bo mogla več omajati. Indija se je prebudila. Pa naj mi spimo? Šolstvo, prerazlična obrt in znanost imajo vedno več pobud. Pa naj mi zaostajamo? Dežela se krščanstva brani, sto in sto protirazlogov navajajo za to. Naj tedaj mi glave kot noji v pesek potisnemo in čakamo, da bodo vse položaje drugi zasedli? Iz tujine misijonarji že skoraj ne bodo mogli več sem. Potrebujemo veliko izobražencev, da bodo iz njih vrst vzklikli poklici. Kje jih bomo našli? Dati nam jih morejo izključno le naše šole, ne državne, ne drugoverske. Če torej naši misijonski sodelavniki vsaj skušajo razumeti „a b c“ misijonskega dela, sem prepričan, kako bodo naravnost tekmovali, da bi nam čimprej pomagali postavljati temelje, na katerih naj stoji Cerkev v tej deželi. Tekmovali ne bodo samo v postavljanju cerkva in cerkvic in jim skušali vse potrebno oskrbeti. Zavzeli se bodo, prepričan sem, tudi za to, da bomo mogli postaviti odlične in vestno opremljene šole. Seveda so nam potrebni kelih, mašni

O. Poderžaj piše k tej sliki: Plečnikove vinjete, v Mohorjevem koledarju 1954 smo uporabili za okrasitev novih oltarjev. Dekleta jih rišejo.

plašči, nabožni kipi in svečniki, a so nam skoraj še bolj potrebne mize in stoli, klopi in table, pa vsi drugi šolski pripomočki; najbolj od vsega pa zanesljiv denar za plačevanje učnih moči! Nam boste vse to poskrbeli?...

Kar gradnje zadere, bosta obe šoli docela enaki. Vsaka bo imela 3.120 kvadratnih čevljev površine. Za sleherni kvadratni čevljev pa potrebujemo 2 US dolarja in pol! Za koliko kvadratnih čevljev nam boste Slovenci prispevali? Vsak tisoč opeke nas bo stal skupaj s prevozom nekaj manj kot 25 US dolarjev, vsakih sto opek 2 in pol US dolarja, za vsako zgradbo pa potrebujemo skoraj po stopetdeset tisoč opek (vključno kopalnice)! Koliko pa nas bodo veljala vrata, okna, table, klopi, mize, stoli, pa vsa druga oprema s prepotrebnimi učili vred, pa še sploh ne vemo. Bomo že javili...

Indija mora postati Kristusova! Mora se pridružiti skrivnostnemu Telesu

Kristusovemu. A brez pravega krščanskega šolstva se nam bodo vsi poskusi izjalovili. Zato pa vse rojake rotim in pozivam, da vsi skupaj krepko pritisnemo: kakor smo Khariju dali svetlo, prostorno, res lepo in še kar cereno cerkev, tako zdaj svoje delo razširimo in omogočimo misijonarjem, da zorjejo na globoko, da zasejejo seme Resnice v to zemljo, da to grudo namakajo z dolgimi leti pouka v pristnem katoliškem vzdušju in okolju.

Božji Učenik sam nam bo hvaležen plačnik!

Na delo tedaj: za nove šole v Khariju!

Iz Hong-konga je pisal salezijanski misijonar *g. Stanko Pavlin SDB*:

Veliko čudo res, da se Vam spet oglasam iz misijonskih krajev. Ob korcu februarja sem prispel spet v Hong-kong. G. Geder in drugi sobratje so me sprejeli

že kar na ladji in so me kar takoj peljali v veliki zavod, kjer je ravnatelj naš g. Majcen. Upali so, da bom z njimi skupaj delal. Pa me je gospod provincial poslal v nek drug zavod, kjer je več kot 1.200 gojencev. Tu sem zdaj njihov duhovni vodja. Pred veliko nočjo smo imeli duhovne vaje; in kar je najbolj zanimivo, ne le katoličani, temveč tudi — pogani! Z gojenci imam veliko, a hvaležnega posla. Vsak dan pred odhodom molijo naši dijaki in dvorani večerne molitve, jaz pa jim moram redno napraviti še kratek nagovor. Molite, da bi se tudi tukajšnjim ljudem ne namerilo, da bi se kot njihovi bratje onstran znašli v rdečem žrelu in bi jim bila vsa božja beseda odvzeta! Pred mesecem dni nas je obiskal naš višji predstojnik. Pa so mu pripravili takšne slovesnosti, da se je naravnost čudil, kako v misijonih kaj takega zmoremo. Eden naših dobrotnikov je vse te slovesnosti filmal.

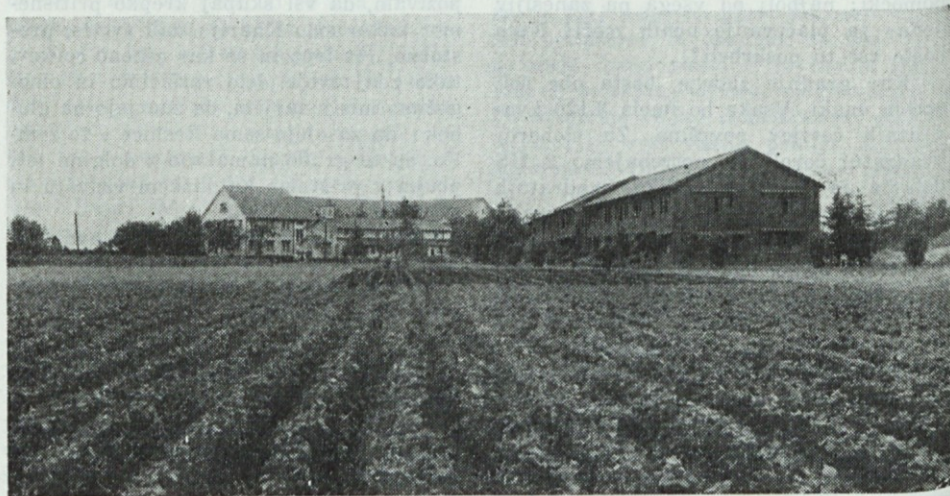
Iz srca se zahvalim vsem našim misijonskim prijateljem in dobrotrikom za duhovno in gmotno pomoč, posebno še tistim, ki so mi je kaj za moje misi-

jonsko delo naklonili, ko sam bil na obisku v Evropi. Naj jim dobri Bog bogato vse povrne.

O požarni katastrofi, ki je tako kruto zadela zavetišče za oremogle starke v Yokohami, kjer deluje naša slov. frančiškanska misijonarka Marijina sestra Macnise, je le-ta poslala zdaj podrobno poročilo, ki ga objavljamo skupno z izvirnimi fotografijami.

Namenila sem se, da Vam podrobneje opišem veliko nesrečo, ki nas je zadela in zahtevala toliko ubogih žrtev, kar nam je najbolj bridko. Že prej sta požara v samostanu redovnic „Angelus del Sagrado Corazón“ pa v veliki salezijanski sirotišnici v Tokiju vznemirila tudi nas. Na dan pred požarom pri nas je bila naša mati predstojnica zaradi nesreče pri salezijancih v Tokiju silno vznemirjena in je zvečer še posebno skrbno naročala, naj vse dobro pregledamo, da bi tudi pri nas ne prišlo do ognja. Tako je bolničarka bdela do polnoči; enako kandidatinja, ki se pripravlja za vstop v samostan in starije v zavetišču; ta je čula čez polnoč in popravljala naloge svojih učencev, ker

Pogled na zavetišče v Yokohami. Vse zgrajeno iz lesa, ne le velike barake za starke desno, ampak tudi samostan in kapelica levo.

Okrog zavetišča je velik vrt in polje, po katerem vodijo lepa pota za sprehode.

je trenutno učiteljica v Katase. Legla je k počitku kar oblečena, že zgodaj zjutraj. V zavetišču so tisto noč spale tudi tri sestre agregatinje. Ena od njih je ob štirih zjutraj vstala in šla gledat na dolgi hodnik; a ker je bilo vse mirno, je spet legla. Ostale sestre vstajamo ob petih; samo tiste, ki imajo opraviti z molžo v hlevu, nekaj po četrti. Te takrat še niso nič sumljivega opazile. Kak trenutek pozneje pa je ena od stark stopila iz sobe na hodnik in strahotno zakričala — dolgi hodnik je bil že ves v plamenih! Agregatinje so bi'e takoj na nogah; začele so buditi in klicati in reševati; ena je pograbila za zvonec, ki sicer služi za klicanje stark k obedu in je na vso moč začel'a zvoniti. Tekle so v bolniško sobo: ogenj je tam divjal že s tak-

šno silo, da so goreči ogorki padali s stropa. Prestrašene in zbegane bolne starke so junaške sestre na hrbtu znosile na varno. Tako so slabotne in bolne starke po večini vse rešile; tudi nekatere slepe (v zavetišču jih je bilo osem). Tiste pa, ki so bile bolj krepke, so po večini zgorcle, ker so sestre najprej reševale bolnice. Stare žene so spale, ko je izbruhnil požar, in se ob krikih in beganju niso znašle. Zastonj smo jih vlekle iz postelj in jih potiskale na hodnik: silile so spet nazaj in večinoma legle. Ena je dejala: „Sem tako trudna...“ pa se je pokrila z odejo... Druga spet, da ima pod zglavjem 300 yenov, da jih mora iskat in se ni več vrnila — iz ognja... Spet druge so silile nazaj po obleko... zgorcle so s svojim bornim imetjem vred,

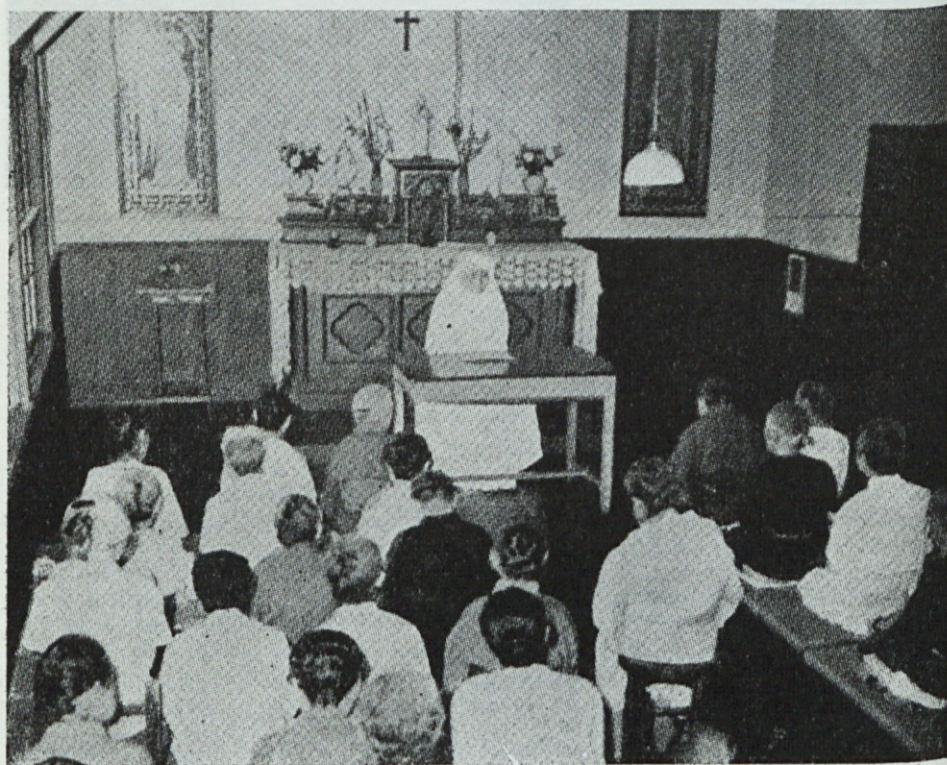

Nekatere pa so skušale druge, bolj dremotne reševati in so bile nazadnje še same žrtve ognja. Neka 94 let stara je druge silila ven, češ: rešite se ve, jaz sem že zadosti živela, lahko umrjem... Skoraj nato je prihitel tudi služabnik, ki je zaposlen v hlevu; ta je začel biti plat zvona, da bi nas prebudil; predstojnica in ravnateljica, pa še neka druga sestra so v nočnih oblekah tekle k zavetišču. A ogenj se je že tako razdivjal, da sploh niso mogle več noter: plameni so sikali skozi vrata, okna, špranje — vse zavetišče era sama večika, živa grmada. Ko so prišli gasilci, so našli samo še kup kadečih se razvalin... Od neznanske vročine in zaradi vetra, ki je ognjene ogorke raznašal na vse kraje, se je vnela

tudi kapela. Voda je hitro pošla, ker je naš vodnjak precej plitev... Ogerj so zadušili šele ameriški gasilci, ki so pridrevli z 10 cisternami vode. Ob nesreči je zgorelo 95 stark in 2 dekleti, ki sta s'uzili v zavetišču.

O gospej Ohyama, po kateri me sprašujete (žena bivšega japonskega veleposlanika na ita^l. dvoru pred prvo svetovno vojno, ki je velikemu skladatelju G. Pucciniju navdihnila njegovo nesmrtno opero „Madame Butterfly“, in je tudi med zgorelimi žrtvami, - op. ured.), povem, kar vem. Na novega leta dan je izpolnila 84 let. Bila je še čvrsta, vzravnano je hodila; silno dober spomin je še ohranila navkljub svojim visokim letom. Prav dobro je govorila angleško,

Pouk katekizma v samostanski kapeli, kjer so se starke rade tudi shajale k molitvi.

francosko in nemško. Pri nas je bila zelo rada. Vedno nam je pripovedovala, kako srečna je, ker more v kapelo, kadar hoče... Presrečna je bila, ko se ji je vnuk, gospod Sanvada v letošnjem januarju vrnil iz Rima kot — mašnik in je potem v naši kapeli maševal ter je babica iz njegovih rok prejela sveto obhajilo...

Ko je bil ogenj zadušen in prva vročina mimo, smo začeli z iskanjem ostan-
kov nesrečnih 97 žrtev plamenov. Polo-
žili smo jih v 97 rakev in jih namestili
v treh dolgih vrstah v našem skednju,
ki ga požar ni prizadel. Prostor smo
krog in krog pregrnili z japonskim mr-
tvaškim prtom. Ob četrtkih imamo vedno
nočno uro pred izpostavljenim Najsvete-
jšim. Tokrat to ni bilo več mogoče,
zato smo se vso noč vrstile pred rakvami
z molitvijo za nesrečnice. Te molitve so
trajale potem še štiri naslednje dni;
zbrala se je vsa naša samostanska dru-
žina s tukajšnjimi verniki k skupni mol-
itvi sv. rožnega venca. Krste so bile do-
besedno zasute z najlepšim cvetjem, ki
je v spomin nesrečnim prihajalo od vseh
strani. Cesar in cesarica sta poslala dva
velika venca z najbolj izbranim cvet-
jem; zraven pa tudi velike zavoje tople,
obšite obleke za vse starke, ki so ostale
pri življenju. Veliko darov v obleki, hra-
ni in denarju pa je prišlo tudi od dobrih
src.

Preživele starke smo začasno nastan-
nili v tukajšnji bolnišnici. Mati provin-
cialka je sicer hotela izprazniti zanje
samostansko pritličje, a oblast nam ne
dovoli, da bi jih tam nastanili; pravijo,
naj starke porazdelimo po drugih zave-
tiščih, dokler si same novega ne *pozida-*
mo! Starkam je strašansko hudo, ker so
bile pri nas silno rade in venomer hoče-
jo nazaj.

Pogreb nesrečnih žrtev je bil na pe-
pelnično sredo. Bil je silno slovesen. Po-
kopale pa smo jih v Katase, ker me ni-
mamo več kapele. Slovesnosti je vodil
papeški internuncij msgr. de Fursten-
berg, slovesno zadušnico pa je pred rak-
kvami daroval yokohamski škof msgr.

Starke pri ročnem delu: pripravljajo darila za god m. prednice.

Arai. Veliko je bilo pri zadušnici du-
hovščine, odlični zastopniki oblasti so
prišli, povečini sami pogani, pa tudi
množice drugih ljudi. Sožalna pisma smo
prejele z vseh koncev in krajev. Tudi
precej darov je prišlo.

Zdi se, da je bil požar podtaknjen.
Prav isto mislijo tudi za zgoraj ome-
njeni požarni nesreči v Tokiju. V naši
yokohamski sirotišnici so tri tedne po
tej naši nesreči še pravočasno odkrili
neko zažigalno snov, ki jo je podtaknila
neznana zločinska roka...

**VELIKA OVIRA PRI ŠIRJENJU CER-
KVE V SVET JE POMANJKANJE
GMOTNIH SREDSTEV. KDAJ SE BO
KATOLIŠKI SVET RESNO ZAVEDEL
NUJNOSTI „DAVKA“ ZA
MISIJONE?!**

MOŽ OB BELEM NILU

PRI CESARJU IN PAPEŽU

Zadnje dni avgusta leta 1850 so ljubljarski časopisi prinašali na prvi strani senzacionalne naslove z velikimi, mastnimi črkami: VISOK OBISK IZ AFRIKE — MISIJSKI VIKAR NOTRANJE AFRIKE NA KRANJSKEM — DR. KNOBLEHAR V LJUBLJANI. Ljudje so drli skupaj, kjerkoli se je pojavil naš misionar. Saj ni bilo videti vsak dan na ljubljanskih cestah resnega moža z dolgo rdečo brado, z modrim turbarom na glavi in ogrjenega z dolgo haljo kostanjeve barve, moža, ki je prišel iz daljne zamorske dežele, kjer so sloni in žirafe in krokodili in palme in piramide. Z njim je prišel več kot en sam človek v Ljubljano; prišel je del Afrike z vsem svojim pisanim življenjem

Ignacij je bil mehak človek. Poznal se je in zato si ni zameril debelih solz, ki so mu zdrsele po licu, ko je spet stopil na kranjska tla. Devet let ni videl tega neba, devet let se ni srečaval s temi obrazi. A kri ni voda: ne pod laškim nebom, ne v afriških puščavah se ni spremenila. Na slovenskih tleh se je spet čutila doma.

Ko je v ljubljanskem bogoslovju razkazoval predmete iz Afrike, se ni mogel znebiti vtisa menažerije: saj je v afriški opravi kot kak fakir razkladal po mizah lesene in železne zapestnice, lesene in glinaste vrče in skodelice, naveske iz zrn in zob, pihala iz gazelinih in volovskih rogov, ščite, meče, sulice, loke in pipe, perjanice in sto drugih drobnarij. Največje zanimanje je vzbujal siv skakač, ki ga je pripeljal s seboj.

A Ignacij ni zapravljal po nepotrebnem časa. Ni prišel na počitnice, ampak na delo, na trdo delo. Od tega obiska zavisi nadaljnje delo njegovega misijona. Čeprav bo glavno moral opraviti na Dunaju, vendar bo mogoče tudi na Kranjskem kaj doseči. Zato si je določil dva meseca za obisk Slovenije. Najprej se je predstavil svojim nekdanjim dobrotnikom in prijateljem: škofu Wolfu, profesorjem in sošolcem. Šel se je „fotografiral“ k Langusu: dolge ure je tam predsedel in gotovo bi tistega časa ne zapravil, ko bi ne bil prepričan, da mu bo tudi to lahko služilo za misijon: zbudil bo zanimanje in z zanimanjem bo prišla podpora. Prav zato je tudi obiskoval vse slovenske kraje v orientalski opravi, ker je vedel, da bo tako več nabral za svoje zamorce.

V soboto zvečer je bilo in daleč v okolico je oznanjal škocijanski zvon slavo Mariji. Še mali zvonček je zmolil površno svoj očenaš za duše v vicah in Ignacij je stopil na škocijanska tla tik pred župniščem. Pozdravil je v cerkev, pozdravil v župnišče svojega starega župnika Zalokarja, ki je brž hitel s cvičkom in špehom na mizo.

Potem je potrkal v domačo hišo. Kot da je zasijala nova luč v skromno Knoblarjevo domačijo. Prijeten duh po dimu in suhem sadju je udaril Ignacijo nasproti. Materi je padla kuhalnica iz roke, oče je odložil lončeno pipo. Segli so si v roke, se objeli in poljubili in vsem trem so se zasvetile oči v solzah. Besed pa niso mogli spraviti iz sebe. Potem je prišla ostala družina. Kot bi mignil, je bila vsa kuhinja in veža polna škocijancev. Možje so svetlo opazovali svojega rojaka,

ženske so se prerivale in ragljale, otrociso ga vlekli za haljo. Ignacij je z vsakim govoril, saj je dobro poznal preprosto dušo svojih ljudi: vedel je, da si vsakdo šteje v posebno čast, če more z njim govoriti, in da bodo še v pozna leta pripovedovali svojim vnukom kdaj, kje in kaj so se menili z afriškim misijonarjem.

Čez dva dni se je poslovil od domače hiše in ljudi. Potoval je proti Novemu mestu in preko Gorjancev v Metliko, nato v Kočevje, Ribnico in Dobropolje. Potem se je odpravil na Gorenjsko: v Tržič, Radovljico in Gorje, Kranj in Naklo. Povsod je trkal na srca ljudi in jim slikal bedo zamorcev. Z ljubljanskih prižnic so pridigarji poprosili za afriški misijon in Danica je podprla to prošnjo. In ista Danica je prinesla Ignacijevu slovo od Kranjske: „...Kmalu bodo spet zevale name gobočine morja; strašna puščava, žeja in vročina afriškega sonca se me bodo zopet lotile. Ko bom pa spet prišel k svoji cerkvi onkraj puščave in me bodo moji ljubi otroci pozdravili kot svojega očeta, bomo skupaj Boga poprosili za tiste, ki so nam izkazali ljubezen in usmiljenje.“

„Druga bo na Dunaju,“ si je mislil Ignacij, ko se je vozil proti severu. Res so ljubljanski časopisi nanj opozorili vso Avstrijo, a tu bo treba posebne sreče. Čutil je, da mu je močnejše bilo srce, ko je premišljeval, da takorekoč od Dunaja zavisi usoda njegovega misijona. Zato je pozno v noč prebiral jagode svojega molka, saj je vedel, da brez blagoslova od zgoraj ne bo dosti opravil.

29. oktobra je stopil na dunajska tla. Mesto se je ob njegovem prihodu razgibalo. Hvala Bogu, ni bil več nepoznana oseba; že je šel z njim sloves velikega misijonarja, kar je bilo za doseg njegovih namenov naravnost sijajno. Vrata so se mu dobesedno sama odpirala k škofom, ogrskemu primasu, praškemu kardinalu, raznim ministrom in samemu presvetlemu cesarju, ki ga je gostoljubno sprejel in mu podaril težak denar.

Preživo so bile Ignaciju pred očmi bedne podobe izpod afriškega neba, da bi se dal preslepiti od škrlata in dvora in bi na lastni slavi zaspal. Tisti cesarjev denar je res že nekaj, pa še zdavnaj ne to, kar mora doseči. Sedaj je ugodni trenutek, kajti zanimajo se zanj, in to je treba izrabiti. Brž je v bleščeči nemščini sestavil na vlado prošnjo, v kateri je zaprosil za tri stvari: naj mu avstrijska vlada izposluje od turške vlade zagotovilo varnosti in svobode katoliškim misijonarjem, naj daje avstrijska vlada njegovemu misijonu del vsakoletnega sklada za odpravo suženjstva in naj dovoli pobiranje denarja po avstrijskih škofijah za njegov misijon. Vse troje je vlada ugodila.

Ugledne dunajske družine so zbirale denar zanj, plemernice gospe so se kosale med seboj v šivanju cerkvenih oblačil in nabiranju drugih predmetov. Poklonili so mu tiskarske potrebščine in denar za znanstvene astronomske naprave. Vse mesto je govorilo in pisalo o njem kot o eni najuglednejših oseb v Avstriji in pokazalo posebno ljubezen do njega v čedni vsoti 20.000 goldinarjev.

Vse to je bilo Ignaciju še premalo. Jasno je videl, da ga bo enkratna denarna nabirka le enkrat potegnila iz vode, vedel je pa tudi predobro, da denar še ni vse. Prišel je do zaključka, da mora doseči še tri stvari: najti duše, ki bodo stalno pomagale za njegovo delo, ljudi, ki bodo stalno denarno podpirali njegov misijon in sodelavce, ki bodo šli z njim pod tropsko nebo: duhovnike in obrtnike.

Poprosil je škofe za dovoljenje za ustanovitev Marijinega društva. Dovolili so mu. Ustanovil je društvo in dobil za njegovega vrhovnega zaščitnika praškega nadškofa kardinala Schwarzenberga, za člane odbora pa dunajske odličnike. Za članstvo je povabil vse prebivalce Avstrije. Škofje so društvo priporočali, posebna brošura je krožila po avstrijskih mestih in vaseh in seznanjala ljudi z afriškim misijonom.

Tudi pisma sodelavcev, ki so hoteli z njim med črnce, so ne ravno deževala, a jih je le bilo precej. Mnoge je moral zavrniti, tega zaradi tega, drugega zaradi drugega. Za enkrat se je odločil po podobi, ki si jo je ustvaril iz pisem in priloženih priporočil, za pet duhovnikov in tri obrtnike: sprejel je Dolenjca Dovjaka, Gorenjca Kocjančiča, Primorca Milharčiča, Korošca Možgana in štajerca Trabanta. Od laikov je pa izbral učitelja in organista Nemca Danningerja, dunajskega dvornega vrtnarja Čeha Hruško in točmača in učitelja arabščine Arabca Hudaja.

Tako. Opravil je, kar je sploh mogel opraviti na Dunaju, in to bolje, kot bi mogel pričakovati. Niti ena stvar mu ni bila odrečena, niti ena prošnja zavrnjena. Zaledje je pripravljeno, mreža izpeljana, na fronti bo bojevanje omogočeno. Hvalil je Boga in Marijo za bogate milosti, ki jih je bil deležen. Veselo je prepeval, ko je zadnji večer narejal prtlljago, da dá slovo cesarskemu Dunaju.

Postal je nestrpen in dolga mu je bila vožnja proti Monakovem, Inomostu in Briksnu, preko Lombardije in Benečije v Rim. Ves čas so se mu slikali pred oči črni obrazi in stegovali suhe, dolge roke z dlanjo navzgor, da jim da steklen biser in svetlo svetinjico, kaj za pod zob ali rdečo čepico. Sedaj jim bo lahko dal, odkupoval bo sužnje in zacvetel bo afriški misijon. Kar najraje bi se predal lepim sanjam, tako mu je veselje sililo v glavo.

V Rimu se je takoj naslednji dan napotil na vodstvo kongregacije. Sprejel ga je hladno nek visok uradnik in mu kratko povedal, da kongregacija njegovega misijona ne bo mogla podpirati; sicer pa da tega niti ne bo treba, saj je že podpisal odlok, da naj se vsi misijonarji iz Slonovega rila vrnejo v Rim. To in nič več. Ignaciju je bilo, kot da ga je nekdo pritisnil ob steno. Na to ni bil pripravljen. Nekaj je jel zlogovati, od kod taka poročila iz Afrike. Uradnik je kratko izjavil, da od jezuitov, potem pa vstal in odprl misijonarju vrata iz urada.

Ko se je Ignacij dodobra zavedel, kako je s stvarjo, se je nasmehnil: „No, tako lahko to ne bo šlo. Z božjo pomočjo bom zmagal.“ Jel je loviti niti, ki vodijo do najvišjih cerkvenih krogov. In začelo se je prosjačenje in prepričevanje, kot da zase prosil. Pred monsenjorji in kardinali je razkladal položaj svojega misijona in popravljaj jezuitske informacije. Pristal je na ugovore, da je podnebje težko in hudo, da so kraji nevarni in v najbolj divjaškem stanju, a po uspehih na Dunaju je imel v rokah močne karte, ki so veliko zalegle: denar bo stalno dobival iz Avstrije in tudi duhovnikov in obrtnikov ne bo manjkalo. Monsenjorji so postajali zamišljeni, ne več tako zgovorni, ne več tako čisto do kraja prepričani o nemožnosti srednjeafriškega misijona. Ignacij je govoril in prepričeval in vsaj toliko prepričal, da odlokov o umiku iz Afrike niso poslali.

Sveti oče Pij IX. je Ignacija bolj razumel. Očetovsko ga je eno uro poslušal, ko mu je govoril o razmerah med divjaki, potem pa ga je imenoval za pravega apostolskega provikarja in mu podaril kelih in monštranco.

Ignacij se je pošteno oddahnil, ko je v Rimu vse opravil. Nikdar bi si ne predstavljal, da ga bo prav tu čakala najhujša borba. No, tudi to je bilo premagano in vesel se je spet odpeljal v Trst, od koder je za en dan obiskal Ljubljano, potem se pa s sodelavci odpeljal na novem parniku „Italiji“ v Aleksandrijo, od tam pa v Kairo.

Tu je bilo treba odpraviti zadnje ovire. Od egiptovskega kralja je moral z grožnjo izposlovati zagotovilo varnosti in svobode za misijonarje. Tam mu je prišla tudi drzna misel, da kupi za misijon lastno ladjo. Za 6.000 piastrov je res dobil od Heir el Din paše veliko arabsko dahabijo, s kajuto zadaj, ki so jo deloma predelali v kapelico. Ladjo je Ignacij krstil za „Jutranjo zvezdo“ in za stalno najel nanjo štirinajst berberinskih ladjarjev. V Kairo je prišel za Ignacijem in njegovimi sodelavci še kovač Knavs.

Sredi oktobra — dobro leto po prihodu v Evropo — je ladja zarezala v Nilove vode. Kaj vse se je v enem letu spremenilo. Ignacij je zlasti ob večerih rad postajal sam na ladjinem krovu, gledal svetle južne zvezde in ogromne planjave ter hvalil Boga za vse dobrote, ki mu jih je v tem letu bogato nasul v naročje. Čutil je pod svetlim afriškim nebom Boga tako blizu, da mu je bil zaupen pogovor z Njim čisto naraven.

Pluli so med viharjem, ki je ladjo premetaval po Nilu, kot da bi bila iz papirja. Potem spet ni bilo ugodnega vetra po več dni in trudoma je bila treba ladjo vleči z vrvmi proti toku. Spet je bilo treba čakati po več dni na ugoden veter in delati umetne jezove. Ignacija je začelo skrbeti. Bili so v drugi polovici novembra in Nilove vode so začele upadati. Če ne bo ugodnega vetra, ne bodo mogli letos priti z ladjo do Slonovega rilca; zlasti brzice so bile ob nizki vodi nevarne.

Res se je moral Ignacij odločiti v Koroskem, da naredi zadnjo tretjino poti v dveh skupinah. Ladjo z ladjarji in dvema sodelavcema je prepustil Kocjančiču ter ga tudi pooblastil, da se v primeru, če Nilove vode preveč upadejo, vrne v Kairo. Sam pa je prevzel vodstvo karavane. Najel je šestinosemdeset jahalnih in tovornih kamel, dal naložiti nanje tovor, potem pa krenil z njimi za štirinajst dni v Nubijsko puščavo. Pot jih je vodila po divjih soteskah in strminah, pa spet preko razbeljenega kamenja in peska, skozi sonce in premočno svetlobo. Po štirinajstih dneh so razjahali in se spravili na dve ladji, ki sta jih na šentjanžev dan pripeljali na cilj: v Slonov rillec.

„Jutrnanja zvezda“ je priplula tri mesece za tem in to po posebni spretnosti mladega Kocjančiča ter posebnem božjem varstvu.

Na misijonski postaji v Slonovem rillecu je spet zaživelo.

☆ DO MISIJSKEM SVETU ☆

VERSKA STRPNOST V BIRMANIJI

Birmanija je po svojem duhovnem značaju izrazito budistična dežela. Navkljub temu pa državna ustava, ki je bila uzakonjena po ustanovitvi mlade republike 1948, zagotavlja vsem veram enake pravice. V vsakdanjem življenju pa je seveda ta enakost vse prej kot enaka. Iz proračuna ministrstva za bogočastje je prav očitno, kako je državni denar v tej postavki namenjen izključno le budističnim ustanovam in verskim organizacijam.

Vendar je vlada, kar vero zadene, od vsega početka zelo širokogrudna; posebej še njen predsednik U Nu. Njegova vzorna verska strpnost je še toliko bolj občudovanja vredna, ker je mož sam goreč budist. Po vseh državnih šolah in tudi na vseučilišču so poučevali v budi-

stičnih naukih sinove budistov; kristjani, mohamedanci in hinduji pa so imeli pravico, da svojim otrokom zagotove verski pouk v svoji lastni veri.

Pred nedavnim pa so se budistični bonci vznejevoljili in so zahtevali od ministrskega predsednika, naj dosedanje stanje spremeni, češ da naj v birmanških šolah dovoli izključno le pouk budizma. U Nu jih je hotel pomiriti in jim je dokazoval, da mora biti vlada versko strpna do vseh svojih državljanov. Slovesno je izjavil: „Vsi državljani imajo enake dolžnosti, plačujejo enake davke in enake dajatve. Tako imajo tudi vsi enake pravice.“ Dosegel pa ni nič. Nasprotno: vsemogočni bonci so tako dolgo rovarili, da je predsednik sploh po vseh šolah moral odpraviti verski pouk. A borci gredo še dlje: zahtevajo, naj U Nu iz Birmanije naredi izključno budistično

državo. Ta se brani z ustavo. Bonci pa, naj ustavo spremeni. U Nu spet pa grozi v tem primeru z odstopom. Budizem se dobro zaveda, da bi bila za mlado državo to največja nesreča: kje naj sedanjemu predsedniku, ki je po vsem svetu znan kot velik politik in spreten diplomat, najdejo enakega?

SVETO PISMO V KITAJŠČINI

„Začeli ste z — V začetku je Bog ustvaril nebo in zemljo... — in korčati morate z — Pridi Gospod Jezus... —“ je v posebni poslanici zboru prevajalcev sv. pisma v kitajščino, ki ga vodi oče Gabriel Ollegra OFM, napisal sv. oče Pij XII. Z navedbo začetnih besed iz Geneze in poslednjih iz Razodetja je hotel sv. oče povedati, naj prevajalci ne odjerjajo, dokler ne bo poslednji list knjige vseh knjig preveden v kitajski jezik. Prevajanje se bliža zdaj že koncu starega zakona. Delo, na podlagi najstarejših svetopisemskih izvirnikov, gre lepo od rok. Osem debelih knjig s kritično zgodovinskimi opombami, ki obsežejo stari zakon, bo šlo čez 6.400 strani velikega formata. S prevajanjem so začeli že 1946; prevajalcev je danes že deset in so sami frančiškani. Čez nekaj let bo sveto pismo v kitajščini v celoti dokončano, saj imajo že zdaj prevedena evangelija sv. Marka in sv. Mateja.

CELA VAS BEŽI PRED KOMUNISTI

Vas, pravzaprav trg, se je imenovala Kesat na vietnamskem severu in je bila najbolj katoliška v apostolskem vikariatu Hai-Fay. Pastirovali so tam sami domači duhovniki. Njeni kristjani, 7 tisoč po številu, pa so se ob prihodu komunistov množično preselili na jug in odnesli seboj celo cerkvene zvožve. Zdaj so v svobodnem Vietnamu blizu Bien Hoa ustvarili novo vas s starim imenom. A prej kot sebi so poskrbeli za bivališče Gospodu in čeprav revni kot cerkvena miš, grade zdaj leseno cerkev, 20 metrov dolgo in 13 široko. Poleg svetišča bodo postavili tudi misijonsko župnišče.

MASOVNA SPREOBRAČANJA NA FORMOZI

V prefekturi Hwalien na Formozi, ki je bila ustanovljena 1952, je v zadnjem letu število krščenih naraslo od 906 na 2.422; število katehumenov pa od 700 na 7.000. Torej prava masovna spreobrnenja. Vse to ogromno delo pa leži na ramah — 15 misijonarjev! Med spreobrnenjenci so na prvem mestu prastara plemena tega otoka, predvsem pleme Amit-su, ki se čedalje bolj oklepajo edino zveličavne Cerkve.

NGO DINH DIEM, VIETNAMSKI „PREMIER“ — PRAKTIČEN KATOLIČAN

V zadnjih tednih svetovno časopisje mnogo piše o odločnem in načelno nepopustljivem ministrskem predsedniku narodnega Vietnama, ki mu je uspelo zadržati budistično prekucijo na jugu in oklicati vietnamsko narodno republiko s tem, da je odstavil dosedanjega cesarja - predsednika Bao Daija (na počitnicah na francoski Rivièri!). Ngo Dinh Diem je bil za ministrskega predsednika postavljen lani po padcu trdnjave Dien Bien Fu. Cesar je moral njegovo imenovanje podpisati, četudi je bil novi predsednik od vsega početka v vrstah opozicije. Komunistični Vietminh si je že od prvih dni prizadeval, da bi si zadobil njegovo sodelovanje. A Dinh Diem je vse takšne ponudbe odločno odbil: s komunizmom ne sodelujem! Zato so ga nazadnje aretirali in se mu je še 1946 posrečilo uiti. Tudi ni hotel sodelovati pri vietnamsko-francoskem sporazumu, ker je vedno zagovarjal in zahteval popolno svobodo in neodvisnost Vietnama. Značajni in simpatični predsednik — osebni znanec našega misijonarja očeta Majcena SDB — je praktičen katoličan, pravi vzor katoličana svoji katoliški in poganski okolici. Star je 53 let in je potomec ene najstarejših katoliških družin v Vietnamu. Njegov oče Ngo Dinh Kha je ustanovil svobodno vseučilišče v Quoc

Hoc. Bratje so mu apostolski vikar iz Vinh-longa, msgr. Ngo Dinh Thuc, od 1938 starešina vietnamskih škofov; Ngo Dinh Nhu, ustanovitelj in sedanji tajnik krščanskih delavskih sindikatov v Vietnamu; doktor Ngo Dinh Can in slednjič vietnamski poslanik Ngo Dinh Luyen. Zadnjega brata, Ngo Dinh Khoi pa so mu umorili vietminhovci prav zaradi njegovega katoliškega prepričanja. — Ministrski predsednik Ngo Dinh Dien je vsak dan pri sveti maši in se ne sramuje javno moliti rožni venec skupno z drugimi verniki. Med domačimi budističnimi veljaki skoraj nima nasprotnika. Vsi ga spoštujejo zaradi njegove odločnosti in iskrene vemosti.

ČUDNA SMRT

Komunistični vietminhovci so po zasedbi mesta Buichu vdrli tudi v tamkajšnji samostan karmeličank. Eden od njih je zahteval, naj mu redovnice dovolijo vstop v vse prostore. Ko je prišel do kapele, mu je neka karmeličanka povedala, da je ta kraj prebivališče božje. Tedaj je miličnik naperil svojo brzostrelko in sprožil. Strel je predrl vrata in razbil tabernakelj. Miličnik pa je nenadoma obstal negiben na mestu, še prsta ni mogel premakniti s petelina. Potem pa se je kot posekan hlod zavalil po tleh zadet od kapi. Karmeličanke same so ga zavlekle iz kapele. Umrl je naslednjega dne, ne da bi se zavedel...

MARIJANSKA VNEMA MED VIETNAMCI

Nekaj čudovitega je iskrena vdanost, ki jo katoliški Vietnamci izkazujejo Materi božji. Večina krščenih deklic si za svojo patrono izbere Marijo. Pred sveto mašo, ki se je dnevno udeleži skoraj vsak kristjan, verniki redno molijo glasno veseli del rožnega venca; po obhajilu žalostnega; po končanem dnevnem delu pa spet v cerkvi ali pa po domovih častiljivi del. Premnogi pa tudi pri težkem delu med riževci glasno molijo rožni ve-

nec in tako svoji poganski okolici pričajo o notranji sreči, ki jo prinaša vera v Kristusa Boga. Kristjani s posebnim ponosom nosijo venec tudi krog vratu, namesto ogrlice. Otroci, ki so komaj začeli moliti, zberó svoje prihranke in si brž kupijo molek. Tonkinški kristjani (današnji Vietnam) so povečini vsi člani bratovščine sv. rožnega venca. Ni čuda, da je toliko njihovih mučencev iz prejšnjih stoletij že doseglo čast oltarja; kakih 1.300 pa imajo spet resnih kandidatov za beatifikacijo.

GOBAVOST V INDIJI

Po uradnih poročilih iz julija 1952 je v Indijski zvezni republiki okrog 1.200 tisoč gobavih. Pred dvema letoma je bilo za vse te nesrečnike po vsej državi le 4.590 postelji! Prizadevanja katoliških in protestantskih misijonarjev vsaj nekoliko ležijo to strahotno šibo božjo. Država ima poseben petletni načrt za pobijanje gobavosti in je za njegovo izvedbo odredila 3 milijone rupij. Drugi pomembni znesek pa je namenila za raziskavanje najbolj uspešnega zdravila proti gobavosti.

V okolici Trichinopolyja so Franciškanske misijonarke Marijine pred nedavnim odprle novo gobavišče, ki je v letošnjem februarju že sprejelo prve bolnike. Prostorja je tam vsega skupaj za 40 gobavih. Bolnišnico so zgradili izljudno iz nabirke med kanadskimi katoličani, posebno iz države Quebec. Indijska vlada je misijonarkam darovala prostor, v razsežnosti 32 hektarjev.

LEPO PROSIMO
PORAVNAJTE
NAROČNINO

P. HUGO BREN ZA BARAGO

P. Bernard Ambrožič OFM, U.S.A.

Nič prav vseč mi ni gornji naslov. Naprošen sem bil, da napišem kaj „o ljubezni p. Hugona do Barage“. Iz teh besed napraviti naslov se mi ni hotelo posrečiti. V spisu bo treba nekoliko pokazati, kaj je rajni p. Hugo glede Barage pisal in delal. Iz tega bo sama po sebi razvidna njegova ljubezen do Barage po pregovoru: Česar je srce polno, usta rada govore.

Daleč sem od tega, da bi mislil na kaj izčrpnega v gornjem smislu. Za kaj takega bi moral imeti v načrtu knjigo, ne članek. Seveda tudi ni časa za to in virov bi moral imeti veliko več. Sicer pa tu itak ne gre za kaj takega.

Omejil se bom na eno ugotovitev in jo nekoliko osvetlil: *P. Hugo je bil prvi Slovenec, ki je z vso resnostjo vrgel v svet zahtevo po delu za Baragovo beatifikacijo*. Če je „zahteva“ premočna beseda, zamenjajmo jo z „pobudo“. Stvar se ni takoj prijela. Ko pa danes gledamo nazaj, ko stavljamo toliko nade v delo za Barago, zlasti v okrilju Baragove zveze v Združenih državah in drugod, je treba ugotoviti, da je vse to delo izšlo iz pobud in zamisli p. Hugona. Tega se je zavedal tudi sam, kakor bomo razvideli iz navajanja iz njegovih zapiskov. Zato si je po pravici lastil nekako oblast, da je še pozneje, ko je Baragova zveza že delovala in je bil on sam njen samo kot „zgodovinar“, od časa do časa dvigal glas v javnosti in kritično presodil njeno delovanje, oziroma dremanje...

Začnimo s Hugonovo tiskano izjavo, ki jo je rajti v Baragovem Svetilniku, izhajajočem takrat v Amerikanskem Slovcu, iz leta 1932. V eni od februarških številkih tistega leta se spominja desete obletnice smrti msgr. Jožefa Buha. Piše:

„Imel sem enkrat priliko in srečo osebno se sestati s tem zadnjim indijanskim misijonarjem Baragovega kroga.

Bilo je v zgodnji jeseni 1921 na Evelethu. Že poprej sem mu bil pismeno priporočil, naj napiše svoje misijonske spomine. A za to je bila njegova roka že preokor-na. Ob tej priliki sem pa hotel ustno izvabiti iz njega, kar sem hotel vedeti o njem in Baragi. *Kajti prav takrat sem nameraval započeti gibanje za Baragovo beatifikacijo*. Toda družba je bila prevelika, nisem mogel do svoje besede. Preložil sem na drugo ugodnejšo priliko. A sledečega 2. februarja (1922) je nesel (Buh) vse svoje bogate spomine in doživljaje v grob. Z njim je odšla v večnost zadnja živa pričā Baragovega življenja in stremljenja, ki bi bila zdaj za nas tolikega pomena. Buhovo patriarhalno podobo pa še nosim v živem spominu in jo bom nosil do smrti. Slava mu!“

Iz te izjave iz leta 1932 razvidimo, da se je p. Hugo bavil z mislijo na delo za Baragovo beatifikacijo že vsaj v letu 1921. Torej dobro leto po svojem prvem prihodu v Ameriko. Imel je v mislih, da bi začel „gibanje“. Misel sama, da je Baraga vreden oltarja, seveda ni bila nova. Ni pa do tedaj ta misel nikjer in nikoli prešla v „gibanje“. V tem smislu je p. Hugo začetnik tega, kar danes razumemo pod besedami „delo za Barago“.

Ko smo prebrali izjavo iz leta 1932, seveda gremo takoj iskat nazaj v leto 1921, če je p. Hugo kaj zapisal v tem smislu. Če je zapisal, je gotovo prišlo v prvi vrsti v list Ave Maria, ki ga je takrat urejeval. Ni verjetno, da bi bil svoje misli takrat kje drugje objavil.

V letniku 1921 beremo njegov na široko razpleteni potopis iz domovine v Ameriko. Nadaljeval in zaključil pa ga je šele pozneje. O kakšni misli na Barago v njem ni sledu. Zelo mimogrede omenja nekoč Ignacija Knobleharja, Barage nikjer. Tudi drugače v tistem letniku me najdemo sledu o Baragi. Zgodaj

v letu 1922 je napisal o smrti msgr. Buha. V zvezi s tem omenja Pirca in druge misijonarje, Barage ne omenja.

Vso našo pozornost pa vzbudi številka lista Ave Maria, ki nosi datum 15. aprila 1922. V njej je objavil p. Hugo dolg članek, ki dovolj priča, da tista izjava iz leta 1932, ob desetletnici Buhove smrti, ni bila iz zraka vzeta. Vidi se, da se je ta članek dolgo motal po Hugonovih možganih, preden je dozorel za pero. Bil je res nekaj novega. Tla zanj niso bila pripravljena. Niti p. Hugo sam mu ni tal kar nič vnaprej pripravljaj. Nič se ni čuditi, da se je zgodilo z njim, kot se je.

V tem članku je p. Hugo razvil zelo premišljeno vse, kar je potrebno za tako veliko reč, kot je delo za kakšno beatifikacijo. Vse je dobro utemeljeno, celo razni pomisleki so že spodbiti. Ker je ta članek tako važen, naj navedem iz njega vsaj nekaj glavnih misli. Celoten članek je predolg za ponovitev na tem mestu. Naslov mu je: Friderik Baraga, prosi za nas!

P. Hugo piše:

„Morda boste začudeni vprašali: Kdaj je pa ta svetnik postal? Prosim, poglejte še enkrat na naslov! Sem morda rekel sveti ali blaženi Friderik Baraga? Ne! Jaz nimam pravice nobenega za svetnika ali blaženega proglasiti. To je izključno pravica sv. Cerkve. A Friderik Baraga, prosi za nas — imam pravico reči tudi jaz in vsak, ki mu je vsaj nekoliko znano življenje tega velikega ameriškega misijonarja naše krvi.

Še bolj upravičeno in še z večjim zaupanjem bi se pa lahko obračali nanj, ako bi ga nezmotljiva sv. Cerkev obdala s svetniškim sijajem ter nas tako sama spodbodla, naj se pridno zatekamo k njemu. Tako bi naše prošnje s svojo avtoriteto podprla.

Premalo smo delali na to, da bi kateremu našemu, v sluhu svetosti umrlemu rojaku ali rojakinji, priborili takozvano kanonično svetost, to je, ne samo od Boga v nebesih, ampak tudi od Cerkve na zemlji slovesno priznano sve-

Baraga. po Langusu narisal Stane Snoj, Buenos Aires.

tost in njej primerno javno češčenje. K osebni svetosti življenja se je dotični z božjo milostjo, s katero je zvesto sodeloval, sam povzpel. H kanonični svetosti mu morajo pomagati drugi, ako ga hočejo gledati na oltarju. Mi dozdej nismo še nobenemu pomagali, zato nimamo še nobenega (slovenskega svetnika) v pratiki.

Navadno se najprej tisto ljudstvo za to potegne, med katerim je dotični svetniško živel in deloval. Ono se začne v svojih stiskah k njemu zatekati in ga prositi pomoči. Ako Bog hoče svojega služabnika tudi v bojujoči se Cerkvi poveljati, s'ede čudežna uslišanja teh prošnja. Ko se glas o njih razširi, postane krajevna cerkvena oblast pozorna in vzame zadevo v svoje roke, da jo preišče. Če se izkaže, da gre res za čudežna uslišanja, smatra to za trdno podlago in nekaj izraz božje volje, naj se uvede pravi proces, ki naj dotičnemu pribori čast blaženega ali svetnika.

Čimprej izide iz ljudstva ta pobuda in čim glasneje in vztrajneje se na to dela, moli, drega, tem prej se ta proces

Gornja slika kaže predsednika Slovenske misijonske zveze in urednika „Katoliških misijonov“, ki je obenem tudi prvi tajnik Južnoameriške Baragove zveze, kako v cerkvi v Ramos Mejía pri Buenos Airesu poroča drugega tajnika iste Južnoameriške Baragove zveze, obenem tajnika Slovenske misijonske zveze in predsednika nje argentinske podzveze, torej odličnega slovenskega misijonskega in baragijanskega sodelavca, g. Marjana Loboda, z vodilno članico centralnega krožka Slovenske misijonske zveze v Buenos Airesu, preje gđc. Albinco Žonta, sedaj go. Albinco Loboda. Oba sta bila že v avstrijskih begunskih taboriščih člana Slovenske misijonske dijaške zveze, ko sta pa prišla v Argentino, sta se takoj vrstila v vrste pojavljajočega se slovenskega misijonskega odseka, ki se je puzneje prav z njiju pomočjo tako lepo razrastle v Slovensko misijonsko zvezo. G. Marijan Loboda je bil lep čas tudi uradnik slovenske misijonske pisarne in kot tak upravnik „Katoliških misijonov“. — Dragima novoporočencema tudi „Katoliški misijoni“ iz srca čestitajo k njuni povezavi v zakramentu svetega zakona,

začne in tem prej se konča — z razglasitvijo za blaženega, oziroma svetnika.

Prižadevanja teh (vmes je naštel zgledje drugih narodov, op. pis.) naj tudi nas Slovence, zlasti ameriške Slovence, kar nas še katoliško čuti, vzdrami, da se kot en mož z vso vnoemo zavzamemo za našega Barago in ne jenjamo prej, dokler ga v svetniškem blesku na zagledamo na naših oltarjih.

Predvsem pa je potrebno, da se začnemo zanj zanimati. Iz zanimanja se mora in se bo polagoma razvila splošna ljudska želja. Obenem moramo v ta namen začeti pridno moliti in se v svojih stiskah Baragi priporočati. Ako je božja volja, da tudi v Cerkvi dobimo svojega svetnika, naše prošnje gotovo ne bodo zastoj. Ko bomo enkrat imeli božje dokaze v rokah, bomo lahko stopili pred marquetteškega in ljubljanskega škofa s prošnjo, naj uvedeta krajevni proces in potem sprožita v Rimu splošni proces, iz katerega nam prej ali s'ej — kakor bomo pač delali in pritiskali — izide blaženi Friderik Baraga.

Častno bo za naš tukajšnji narod, ako damo tej naši drugi domovini, ki je na svetnikih tako beraško revna, svetnika svoje krvi. Brez dvoma bo to tudi povzdignilo našo katoliško zavest.

Naša stara domovina, do katere se istočasno obračamo, ima dovolj vzroka, da nas v tem podpira. Da, njej bo to morda še več koristilo. Kajti ona bo morala zdaj, ko je v ožjem stiku s pravoslavjem, gledati, da se njena zvestoba do Rima ne začne ohlajati. Blaženi Friderik Baraga ji bo glede te zvestobe žar-

se jima zahvaljujejo za dosedanje požrtvalno misijonsko delovanje ter ju prosijo, da ostaneta zvesta misijonski ideji in kolikor mogoče tudi misijonski akciji! Vse ostale misijonske delavce, zlasti slovenske misijonarje in misijonarke pa vabimo, da Bogu na Baragovo priprošnje priporoče ta misijonski par, da bi se razvil v lepo in številno misijonsko družino, ki naj bi dala novih misijonskih delavcev ne le zaledju, ampak tudi misijonskemu polju: novih Baragov!

Mladi člani in sodelavci Slovenske misijonske zveze v Buenos Airesu na veseli svatbi svojega predsednika in sodeavke.

na luč in močan steber. Na njenem prostranem misijonskem polju, ki jo zlasti v Rusiji čaka, pa svetla zvezda vodnica — na poti v Rim.

Zato vsi Slovenci na tej in na oni strani morja: Na delo, da bomo čimprej mogli klicati: Blažeri Friderik Baraga, prosí za nas!“

Tako! Vse to je bilo v poznejših letih že enako krepko povedano in v zelo različnih tiskovinah objavljeno, pa v govorih in pridigah ustno razloženo. Toda p. Hugo je vse to povedal prvi. Sam se je tega zavedal in kolikor vemo, stvar drži.

Kakšen je bil odmev? Iz poznejših navedb iz Hugonovih zapiskov bomo videli, kaj sam pravi glede tega. V letih po svojem tretjem prihodu v Ameriko se je več kot enkrat skliceval na ta svoj članek in obenem potožil, da je bil glas vpijočega v uščavi. Nekje pravi: Edino misel lepa...

Res! Če listaš po letnikih Ave Marie vse do prvega Hugonovega povratka

v domovino (v letu 1926): nikjer najmanjšega sledu o kakšnem odmevu. Ne samo, da so vsi drugi molčali, niti p. Hugo sam se ni več vrnil k tej reči. V listu Ave Maria gotovo ne, saj to sem skrbno preiskal, skoraj gotovo pa drugje tudi ne, ker pozneje gotovo niti sam česa takega ne omenja, ko kar z neko bridkostjo očita javnosti v Ameriki in v Sloveniji tisti močk.

Gotovo je, da je v tej reči p. Hugo vse preveč pričakoval. Stvar je bila preveč nova, da bi se po tistem članku mogli vžigati kresovi. Razmere niso bile zrele ne v Ameriki ne v rojstni domovini. In eno psihološko pravilo je p. Hugo prezrl, ki bi se ga bil lahko naučil pri rajnem prof. Ernestu Tomcu (to reč rad navaja dr. Basaj): Če hočeš, da se bo stvar prijela, povej jo ljudem tridesetkrat...

Zakaj p. Hugo tega ni storil vsaj dvakrat, trikrat, če že ne tridesetkrat? Kmalu po tistem je postal komisar, vrhovni predstojnik vseh v Ameriki delujo-

čih slovenskih, hrvatskih in slovaških frančiškanov. Kmalu se je začelo ustanavljanje Lemonta, ki ni bila nobena igrača. In tako dalje. To bi bila precej verjetna razlaga, če že ne popolnoma dognana.

Na drugi strani je v tistih letih vodil K.S.K. Jednoto dovolj znani mož z imenom Anton Grdina in pod vodstvom Jednote so se vršili po vseh večjih slovenskih naselbinah krajevni katoliški shodi. P. Hugo je v svoji Ave Mariji pozorno spremljal potek in uspehe teh shodov. Nikjer se pa v tej zvezi ni dotaknil vprašanja Baragove beatifikacije, niti ne Baragovega imena samega. Pa bi bila lepa prilika, da bi ti shodi zanesli idejo v množice katoliškega naroda. Seveda se pa tudi kdo drug na to ni spomnil. Z eno besedo: p. Hugo je odšel v domovino in bila je podoba, da za njim v Baragovi zadevi ni ostalo drugega kot oni članek iz leta 1922.

Pač! Prav ob času, ko se je p. Hugo odpravljal v domovino leta 1926, se je vršil v Chicagu svetovni Evharistični kongres. Iz domovine so prišli gostje, na čelu sam knezoškof dr. Jeglič. Tudi frančiškanski provincial je bil med njimi. Ne vem, če je p. Hugo skušal ob tej priliki katerega od njih zainteresirati za Barago. Vsekako beremo v listu Ave Maria v južniški številki tistega leta dvoje kratkih poročil. Prvo izpod peresa p. Benigna Snojca in se glasi:

„Presvetli (dr. Jeglič) so nam še po delili svoj višjepastirski blagoslov in se poslovlili od nas. Iti so morali v Chicago in potem zvečer z vlakom v Marquette, da počaste apostola Indijancev, v sluhu svetosti umrlega škofa, našega rojaka Friderika Barago. Naš p. provincial (Regalat Čebulj) so jih v lepem govoru pri obedu prosili, da bi poslali prošnjo v Rim, kakor so mariborski škof za Antona Martina (!) Slomška, da bi bil naš rojak, indijanski misijonar, prištet med svetnike.“

Podčrtano je že v originalu.

V isti številki lista beremo pod glavo: „Na razgledu“ naslednje besede, ki

pa nimajo podpisa avtorja, ni pa bil to p. Hugo:

„Na Baragov grob v Marquette so šli nekateri naši starokranjski gostje. Pred evharističnem kongresom je romal tja frančiškanski provincial iz Ljubljane, Very rev. Regalat Čebulj. Po kongresu pa ljubljanski škof dr. Jeglič. Veseli nas, da sta imenovana gospoda napravila to pot. Saj je naš veliki Baraga le preveč zapuščen in pozabljen v svojem skritem počivališču, kakor se tudi njegovega ogromnega dela njegovi rojaki vse premalo spominjamo. Morebiti bo to romanje dalo pobudo za to, da se naš Baraga dvigne iz groba pozabljenja. Tožimo včasih, da nimamo svetnikov — ako bi bil Baraga sin drugega naroda, bi ga gotovo že častili na oltarjih. Prav je, da se je sprožila misel za Slomškovo beatifikacijo, ali pri tem samem ne sme ostati. Če je Slomšek velik, ni Baraga prav nič slabši. Kakor sta sv. brata Ciril in Metod neločljiva kot svetnika vseh Slovanov, tako bi morala biti pri Slovencih neločljiva Slomšek in Baraga. Bog daj, da bi se imeni obeh v doglednem času zasvetili kot jasni zvezdi na svetniškem nebu katoliške Cerkve! Molimo v ta namen in zatekajmo se v svojih potrebah k svetniškima rojakoma, da ju bo Bog povišal pred očmi svoje Cerkve!“

Torej po štirih letih vendar spet majhna lučka! Ali se je vnela sama od sebe neodvisno od onega Hugonovega članka, ali pa je bil njegov — zapoznel — odmev? Vsekako je zadeva potem za kaki dve leti spet utihnila.

Med ponovnim bivanjem v domovini je p. Hugo vsaj enkrat spet dvignil besedo za Baragovo beatifikacijo. Bilo je leta 1927, ko je v Glasniku Srca Jezusovega sicer v krajšem članku, vendar skoraj dobesedno ponovil svoje misli iz leta 1922 v Ave Mariji. Če je še kaj več storil, ne vem. Na ta članek me je opozoril p. Hugo sam v nekem spisu, kot bomo videli pozneje. Ob tisti priliki bi bil gotovo opozoril še na druge podobne pozive, če bi se jih bil zavedal. Zato ni-

sem skušal brskati na primer po Cvetju, čigar urednik je bil takrat v domovini p. Hugo.

Kot sem poudarjal pozneje (in to sem že omeril) je tudi ta članek (v Glasniku) izzvenel v „mrtvo lozo“ — po lastni Hugonovi izjavi. Seveda je pa mož spet pozabil, da je za tako reč treba — 30 člankov...

Kaj pa v Ameriki med odsotnostjo p. Hugona?

V decemberski številki lista Ave Maria leta 1928 je objavljen poziv „Slovenskemu narodu v Ameriki“. Napovedan je v njem Vseslovenski Katoliški Shod za Ameriko, ki se je naslednje leto vršil v Lemontu. Proglas se začne z naslednjimi besedami:

„Sto let bo minulo, odkar je zapustil domačo grudo slovenski mož in se podal na dolgo in težavno pot čez morje...

Ta slovenski mož je bil Friderik Baraga, kateri je žrtvoval vse ugodnosti življenja v svoji domovini...

Spominjajoč se tega odličnega sina našega naroda, ... da se poživi versko, narodno in pravo krščansko družabno življenje med nami, zato se v to svrhu proglašajo in sklicuje VSESLOVENSKI KATOLIŠKI SHOD...“

Podpisari so Anton Grdina kot aktiven predsednik, rev. J. J. Oman kot vrhovni predsednik, Leo Mladich kot blagajnik in rev. Salezij Glavnik OFM kot tajnik.

Iz tega oglasa razvidimo, da je misel za stoletnico Baragovega prihoda v Ameriko igrala svojo vlogo ob zamisli shoda takoj v začetku. Vendar tudi iz objav v Ave Mariji naslednjih mesecev drži, kar pravi „Amerikanski Slovenec“ v mohorskem koledarju za l. 1955. Trdi namreč dvoje: V teku priprav za shod se Baragovo ime ni kaj prida omenjalo. Kakšna misel na delo za njega BEATIFIKACIJO pa sploh ni prišla do izraza. Na shodu samem pa je deveta — Baragova — resolucija nekako tako osamljena in brez prave zveze s celoto od nekod pada kot Hugonova dva članka iz let 1922 in 1927.

Če tu mislim na ugibanje „Amerikanskega Slovenca“ v omenjenem Koledarju, se mi zazdi, da sem prišel na sled uganki. Kako je prišla deveta resolucija na program katoliškega shoda v Lemontu?

Na tisti shod je prišel iz domovine p. Hugo kot zastopnik ljubljanskega škofa in pa nabirat naročnikov za svoje Cvetje. Pojavil se je tu dovolj zgodaj, da je mogoče vsaj površno pregledati priprave za shod in njegov spored. Ne bi rekel dvakrat, da je bil ravno on tisti, ki je p. Benignu Snoju, predsedniku odbora za resolucije, namignil, naj se osim že pripravljenim resolucijam doda še deveta — Baragova. Ni šlo za Baragovo ime, šlo je za njegovo BEATIFIKACIJO. Čisto v smislu Hugonovih dveh pozivov iz prejšnjih let!

Že v tretje je pa — če je bilo tako — p. Hugo pogršel, ker ni dal pobude za obdelavo te zamisli na shodu samem. Morda se je ponudil, ne vem, pa je bil program že izdelan in se mi dalo še kaj dodati. Na vsak način je pa bila velika nevarnost, da bo spet vse potihnilo, oziroma sploh tiho ostalo.

Kako se je zadeva vendar rešila in deveta resolucija prišla do svojega pomena, je popisano deloma v že omenjenem mohorskem Koledarju za l. 1955, deloma v Koledarju Ave Maria za isto leto.

Kako je p. Hugo sam gledal nazaj na vse pomanjkljivosti in uspehe tega časa v Baragovi zadevi, je razvidno iz njegovega članka v listu Ave Maria iz leta 1935. Takrat je bilo v domovini vsaj trenutno več gibanja za to reč kot v Ameriki. P. Hugo nič ne prikriva, da je na obeh straneh morja stvar nekako „zaspala“. Dobil pa je, pravi, privatno pismo iz starega kraja, da bo vsaj tam zanimanje spet vzplamtelo. Nekaj iz tega članka naj sledi dobesečno:

„Mati domovina je svoji ameriški hčerki napovedala tekmo za Baragovo oltarsko čast... Napovedalo jo je uredništvo Katoliških misijonov, tega žarečega ognjišča misijonske misli v Slove-

niji... Pred dvanajstimi leti je bilo, ko je pisec teh vrstic v listu Ave Maria (1922) prvič apeliral na verno slovensko javnost to in onstran morja, naj se zavzame za Baragovo oltarsko čast. Odgovor je bil popoln molk tu in tam. Pet let pozneje je po Glasniku Srca Jezusovega (1927) ta apel iz domovine ponovil. Odgovor je bil zopet mrtvaški molk tu in tam, Imajo pač tudi ideje in vzvišene misli svoj čas, da vzkale in vzbrste. In tak čas je zasvital. Približala se je stoletnica Baragovega prihoda v Ameriko. Ameriški Slovenci so jo sklenili na poseben način proslaviti.“

Tu opisuje potek katoliškega shoda v Lemontu in Baragove proslave, ki jih je shod sprožil. Nato preide na Baragovo zvezo in nadaljuje:

„Zelo posrečena je tudi misel tedanjega glavnega pobornika Baragovega, p. Bernarda Ambrožiča, da je na katoliškem shodu sklenjeno Prosvetno zvezo, ki bi sicer ostala na papirju, preosnoval v Baragovo zvezo s poglobitvimi namenom, da bi delala za Baragovo beatifikacijo... Izmed odsekov sta bila dva posebno važna, propagandni in zgodovinski... V obeh odsekih je posebno uspešno zastavljal svoje moči sin ameriške Slovenije, Mr. Jože Gregorič iz Chicaga, ki je iz lastnega navdušenja za Barago prevzel važno nalogo... Že po marquetteških slavnostih je bila sprožena misel, da bi se enaka prošnja izročila tudi ljubljanskemu škofu. Dne 26. julija 1931 je res na Brezjah zagorel še močnejši kres kot na svetih krajih Michigana. Ob navzočnosti in sodelovanju ameriških delegatov se je ponovila... marquetteška slovesnost tudi pred ljubljanskim škofom.“

V tem članku imamo pripraven zgled, ki nam kaže, kako je p. Hugo skozi vse svoje poznejše življenje pozorno spremljal delo in nedejo za Baragovo beatifikacijo ter od časa do časa opozoril javnost na to, kar bi se ne bilo smelo opustiti... Zlasti se je pa takoj oglasil, kadar se mu je zazdelo, da je kje narejen v stvari korak naprej. Tako je ravnal

prav do zadnjega diha. Nič pretiravanja ne bo, če zapišem: Brez p. Hugona in njegovega najožjega sodelavca, Jožeta Gregoriča, bi bila vsa reč več ko enkrat — obtičala!

Toda vrnimo se v leto 1930!

Preden se je p. Hugo (na dreganje iz Amerike, kot sam pravi nekje) tretjič in zadnjič napotil čez morje, je poslal v Ameriko članek o Baragi, ki ima v Ave Mariji (avgust 1930) naslov: Od jurista do indijanskega misijonarja. Za Koledar Ave Maria (1931) pa članek: Baraga in Pirc.

Odsej je sploh toliko pisal o Baragi, da je težko vse izslediti. Dobil je nove pobude ob katoliškem shodu v Lemontu in kar mu je sledilo, pa zlasti ob poročilih, ki jih je dobival v domovino, da se snuje Baragova zveza. Snovi za pisanje si je pa nabral doma, kakor bomo kmalu brali izpod njegovega lastnega peresa. Ob ustanovitvi Baragove zveze je pa bil že spet osebno tu in je seveda krepko poprijel.

Takrat še ni vedel, kar mu je bilo jasno vsaj zadnje čase pred smrtjo, ko sta se v Rimu zadnjikrat srečala z Jožetom Gregoričem. Namreč, kako ogromno delo nas še čaka, preden je mogoče upati na beatifikacijo...

Decemberska številka Ave Marije 1. 1930 prinaša njegov članek: Z združenimi močmi za Baragovo beatifikacijo! V njem pravi med drugim:

„Nadaljni potek (po imenovanju postulatorjev v marquetteški in ljubljanski škofiji), kolikor morem predvideti, ne bo posebno kompliciran. Vsekako mnogo manj kot pri Slomšku. Veliko dela da, če je bil kandidat za oltar pisatelj... Slomšek je veliko pisal... Baraga je bil tudi pisatelj slovniških in nabožnih knjig. Prve ne pridejo v poštev, a drugih ni toliko kot Slomškovih. Kajpada bo treba zbrati tudi vsa njegova pisma, kolikor jih je še. A ta so večinoma že zbrana, ali pa vsaj vemo, kje se nahajajo izvorniki.“

Če bi bila imela on in Gregorič ob zadnjem sestanku v Rimu pred seboj

gornje besede, bi se gotovo oba prizanesljivo nasmehnila... Kaj vse je prišlo od takrat na dan iz Baragovega pisanja in kaj še bo!

V januarski številki lista Ave Maria za 1931 se pričena objavljane Baragovih pisem. Prvo je objavil p. Bernard Ambrožič s pripombo: Ne vem, kje je original tega pisma. Prevedel sem ga po prepisu, ki ga hrani p. Hugo.

Že v naslednji številki nadaljuje z objavljanim pisem p. Hugo sam in za uvod pove, da je v januarski objavi napravljena neka nerodnost, ki jo takoj popravlja on sam. Ta pisma odslej lahko sledimo skozi celo vrsto letnikov, seveda v različnih presledkih. Obenem ž njimi razna pojasnila in nova dognanja o Baragi.

Ob vsem tem delu p. Hugona za Baragovo stvar bi utegnilo biti zanimivo vprašanje: Kdaj in kje se je p. Hugo tako vnel za Barago? Ali šele v Ameriki ali že prej?

Približen odgovor bomo našli spet pri možu samem. V februarški številki lista Ave Maria za leto 1931 beremo njegov članek: Baraga in frančiškani. Je nekak „zagovor“ pred javnostjo, zakaj se ravno frančiškani tako žeremo za Baragovo stvar. Iz dolgega članka samo naslednje odstavke:

„Že pred svojim prvim odhodom v Ameriko sem v našem ljubljanskem samostanu pretaknil vso lep in bogato knjižnico ter prebrskal ves provincialni in samostanski arhiv. V knjižnici sem našel precej spominov na Barago. Med njimi seveda njegove slovenske knjige, ki jih ima doma vsaka starejša knjižnica (v Sloveniji). Naša ima tudi njegov indijansko-angleški slovar, ki mora biti precej redek. Lani smo ga morali dati za misijonsko razstavo, ki bi ga drugače ne mogla pokazati. In še nekaj drugih Baragovih predmetov je spravljenih v njej. Gotovo jih je bilo več, pa so jih v teku let razvlekli. V provincialnem arhivu je cel sveženj njegovih pisem. Niso izvirniki, pač pa prepisi in izvlečki. Na podla-

gi teh mi je bilo mogoče podrobno opisati njegovo pot iz domovine do Havra.“

Zaključuje:

„Iz povedanega je jasno, zakaj se frančiškani toliko zanimamo za Barago in poganjamo za njegovo proglašenje k blaženim. *Dolg ljubezni nas k temu pri-ganja*, ki smo ga prevzeli od naših prednikov, s katerimi ga je vezala prijateljska vez, porojena iz skupnih vzorov. Bog daj, da bi bilo naše delo z uspehom kronano.“

Gornje besede sem podčrtal jaz. Zdi se mi, da je z njimi p. Hugo sam povedal o „svoji ljubezni do Barage“ več kot bi mogel moj še tako dolgi članek.

ZAHVALA BOŽJEMU SLUŽABNIKU FRIDERIKU BARAGI ZA USLIŠANO PROŠNJO

Begunci iz Avstrije se gotovo še veliki večini spominjajo nazaj izpred deset let na Vetrinjsko polje. Kakšna tesnoba je obšla srca vseh beguncev že ob prvih glasovih, da Angleži pošiljajo naše domobrance in mnoge civilne osebe — cele družine — nazaj v „titovino“, na morišče. Ko so se te vesti potrjevale, ni bilo mogoče najti besed ne peresa, ki bi bilo moglo popisati bolest, žalost in preplah nas vseh. Tudi za druge begunce se je potem nekajkrat ponovila ista nevarnost. Koliko se je premolilo v pegeški (na Tirolskem) taboriščni kapeli in kasneje v špitalski, cele ure, da, cele noči. Koliko beguncev se je skrivalo v špitalskem taborišču, zbežalo iz taborišča drugam; na Salzburško, itd.

Zdaj zopet — po desetih letih — ko se je v začetku maja sklepala pogodba med Rusijo in Avstrijo za suverenost Avstrije, je ZSSR zahtevala v členu 16. omenjene pogodbe vrnitev iz Avstrije vseh beguncev iz vseh dežel za železno zaveso na svoje domove... kjer mnoge čaka suženjstvo in smrt. Takih oseb je v Avstriji še 56.000 in med njimi tudi mnogo Slovencev. Ne moremo popisati — samo predstavljati si to moremo vsi, ki smo to-

že izkusili, kakšen preplah, žalost, jok — obup je zavladal med temi begunci, ko so o tem slišali. Mnogi so sklenili: raje v smrt kot vrnitev. Gotovo se je veliko premilo v tej stiski!

Ko sem zvedel za to namero, sem se odločil, da pomagam tem revčkom! Toda kako? Z molitvijo! Saj Bog vzame v račun tudi vse poznejše molitve, četudi se med tem že vsa zadeva reši! Pa sem se obrnil na našega svetniškega kandidata, na božjega služabnika Friderika Barago in ga zamoledeval: „Daj, Fridl,“ sem ga prosil, „daj, pomagaj tem revčkom, ti, ki si reševal tolike poganske indijanske rodove tam v Severni Ameriki iz sužnosti satanove in iz večne smrti; lepo te prosim, pomagaj tem beguncem, tem evropskim narodom, da ne padejo v sužnost trinogov ali celo v mukepolno telesno smrt v svojih domovinah! — Zato pa bom jaz opravil devetdnevnicu tebi na čast, dal priobčiti javno zahvalo in prispeval 100.— \$ (sto pesov) kot borno kapljico v blagajno za stroške tvoje proglasitve k blaženim!“

In uspeh? Baraga je pomagal: Čez dva dni je dospela vest, da je Moskva še med pogajanjmi sporočila na Dunaj, da ukinja omenjeni zlonamerni 16. člen v pogajanjih za samostojnost Avstrije. — S tem pa jaz izpolnujem svojo obljubo in svetujem vsem: Priporočajte se božjemu služabniku Frideriku Baragi v vseh dušnih in telesnih potrebah!

Martin Radoš

Colegio „San José“, Balcarce, Argentina

USLIŠANJA NA BARAGOVO PRIPROŠNJO

Že dalj časa me je težila težka zadeva, ki bi mi, če bi se uspešno rešila, lahko veliko koristila. V trdnem zaupanju na mogočno priprošnjo našega svetniškega kandidata sem se vneto zatekal k njemu po pomoč. Nisem bil varan! V mnogočem sem bil uslišan! Globoko sem prepričan, da se je zadeva meni v prid rešila prav na Baragovo priprošnjo.

Že dolgo vrsto let se mu vsak dan priporočam.

Prilagam dar v zahvalo za uslišanje s prošnjo, da ga naklonite za potrebe beatifikacijskega procesa.

A.A.

SEJA JUŽNOAMERIŠKE BARAGOVE ZVEZE V BUENOS AIRESU

se je vršila v soboto, 7. maja pod predsedstvom č. g. direktorja Antona Oreharja. Med drugim je sklenila tudi sledeče:

Vpisovanje članov in pobiranje članarine za Baragovo zvezo na ozemlju Argentine prevzame argentinska podzveza Slovenske misijonske zveze.

Izda se knjiga z gradivom za Baragovo proslavo.

Prihodnji „Vestnik Južnoameriške Baragove zveze“ priobči med drugim tudi besedilo nove devetdnevnicke za Baragovo beatifikacijo: Baraga in Evharistija.

Baragova devetdnevnicca za leto 1955 v Južni Ameriki se bo opravljala v mesecu septembru.

18. september bo letošnji Baragov dan s skupno Baragovo proslavo v Buenos Airesu, na katerem se bo izvajal Geržiničev novi oratorij: Irenej Friderik Baraga, na Debeljakovo besedilo.

Ko v kratkem izide salezijanska knjižica z življenjepisom Barage v kastiljščini in štiristranska Baragova podobica s podatki o njem in z molitvami za njegovo beatifikacijo, tudi v kastiljščini, bo Južnoameriška Baragova zveza prosila vse slovenske duhovnike, ki delujejo v špansko govorečem svetu, da z vsemi močmi razširjajo oboje med verniki.

MOLIMO
ZA BARAGOVO
BEATIFIKACIJO!

KSAVERIJ NEUSTRAŠENI

ROMAN O SV. FRANČIŠKU KSAVERIJU. — NAPISAL PAUL PIRON S.J.
ZA „KATOLIŠKE MISIJONE“ PREVEDEL MIKLAVŽ TRPOTEC

14. poglavje

TRDI MISIJON NA MOLUKIH

25. januarja 1545 je Ksaverij iz Kočina odposlal precej pisem. V erem njih sporoča očetom v Rim, da so kakih osem mesecev nazaj krščanstvo objeli trije vplivni veljaki in mnogo ljudstva v krajih, ki so kakih petsto tečajev daleč. Zdaj pa, da bi to daljo rad podvojil. Tako se mu zdi, da je ta dežela kar voljna, obroditi bogat sad; tam v tistih odmaknjenih krajih hoče zdaj doseči zaželenih stotisoč spreobrnjenj, ki so se mu izmuznili na Cejluru. Prosi za nove moči, „da bi vernih število pomnožil ino mejnike svete Cerkve razmaknil“.¹

Takisto naroča tudi v pisma Simónu Rodríguezu: „V Indijo pa jih veliko pošljite, da bodo mogočno razmaknili mejnike matere svete Cerkve“.² To dolgo trajno in dokaj nevarno odpravo gleda kot *pioneer*, ki utira pot. V decembru mesecu pa je z Malake očetom v Goa

povsem odkril svoj načrt: „In po skušnjah, ki sem si jih zadobil na rtiči Comorin pa v Goa pa po vsem, kar boste mogli zaznati, če je Bogu prav, iz Ambuena in moških krajev, kjer upam, da bom najbolj lahko služil Bogu in pomnožil vero v Kristusa Našega Gospoda, vam bom spet pisal.“³

V aprílu zaradi jafrapatanskih zmešnjav Ksaverij ne okleva; v Santo Tomé se je odpravil, kjer je potem štiri mesece čakal na premeno monzuma; od 8. majnika naprej pa je razsvetljevanje od zgoraj v njem:

„Zatrdno sem odločen, da bom izpolnil, kar mi je Bog dal spozrati in čutim v duši, saj mi je v neznanško dušno tolažbo, da mi je razodel svojo presveto voljo, naj se odpravim v tiste malaške zemlje, ki se začenjajo spreobračati h Kristusu. Tako trdno sem odločen, odzvati se temu klicu božjemu, ki ga v sebi čujem, da se mi zdi, kakor bi naravnost proti božji volji ravnal, če bi

tega ne storil, pa da bi ni na tem, ni na onem svetu potem nobenega zasluženja več ne imel; če portugalske ladje letos ne bodo več odjadrale na Malako, se bom vkrcal na kako arabsko ali pa domačinsko.“⁴

Do kraja avgusta je moral ostati v Santo Tomé, pa je v teh mesecih vse pripravil. Severni Cejlon je bil zaprt zanj; v Colombu pa do petorica frančiškanov z nekaterimi domačimi duhovniki lahko vse delo opravila; „odločil sem se za pot v Macasar... piše — ker sem spoznal, da tod nisem več potreben“⁵; če bi očetje, ki zdaj prihajajo, portugalskega ne znali, naj se ga naučé, „kajti drugih tolmačev, ki bi jih umeli, ne bodo našli“; pa da naj brez odlašanja pošljejo poveljniku v Malako potrebni denar, ki ga bo potreboval za prevoz tja. Slednjič prosi za droben rimski brevir; sedanjí da je že docela razcefran.

Vseh posvetnih skrbi prost se zdaj apostol bolj kot kdaj zateka k molitvi. Tokrat ne živi v bolnišnici, kot je do zdaj navado imel, marveč v hiši vikarja Gasparja Coelhoja; v njegovi sobi spi, pri njegovi mizi je; silno rad meditira dan in noč na tem romarskem kraju, „kjer je po pripovedih nevernikov v tisti deželi pokopan sveti apostol Tomaž“⁶. V teh treh letih napornega misijona po Indijah pa ob misli na prihodnji dve, ki naj ju posveti trdemu misijonarjenju na Molukih, je začutil, da se mora vsaj za nekaj mesecev odpočiti. A pri vsem tem se tudi tod ne more odpovedati žrtvam.

„Pouk njegov — je pozneje pravil vikar — pa njegovo svetniško življenje sta veliko dobrega storila v mestu. Premnoge smrtne grehe je odpravil. Mnóžico parov poročil. Vsepovsod je sejal mir in strah božji. Skoraj vsi ljudje hodijo za njim, da bi bili priče njegovih svetniških dejanj. Jaz to vem, ker sem videl; o vsem in povsod je živel kot resnični apostol.“

„Navadno je vsako noč brez moje vednosti iz hiše šel in se čez vrt podal v kapelico preblaženega apostola, stisnjen kot, kjer hranijo voščenko Naše

ljube Gospe. Nič ni povedal, pa sem vseeno vedel, da tam bdi v molitvi in mr-tvičenju. Nekoč sem mu dejal: „Oče in učenik Frančišek, ne hodite več sami tja; hudiči so tam in napadli vas bodo.“

„Smejal se je; pa je vseeno odslej seboj jemal nekega Malabarca, ki mu je bil veren drug. Ta preprosti mož je potem legel blizu vrat in čakal apostola. Ko je tako neko noč spet molil, je Ksaverij nenadoma začel klicati:

— Naša ljuba Gospa, kaj mi nočeš priti na pomoč?

Dva dni je bil potem bolan, pa mi ničesar ni razkril. Nekoč pozneje sem mu po jedi v šali dejal:

— Naša ljuba Gospa, kaj mi nočeš priti na pomoč?

Nasmehnil se je in rdečica mu je udarila v lice in njegov molk je bil namesto priznanja. Z eno besedo: zame je bil svetnik visokih kreposti in globoke pobožnosti.“⁷

Ob koncu avgusta je Frančišek odhajal s Juanom d'Eiro. Svetnik je tega svojega spremnika našel še na Cejlonu in mu je velel, naj ga poišče v Santo Tomé, kjer je tudi njega, kot toliko drugih krstil. A sirotni človek je spet padel v stare pregrehe; z neko mohamedansko sužnjico je že mislil z ladjo proč, pa mu je apostol po nekem fantiču poslal tole naročilo:

— Oče Frančišek vas kliče.

— Pa ne mene.

— Kaj niste Juan d'Eiro?

— Sem,

— Tak ste tedaj vi, ki vas želi videti oče.

Komaj do praga Ksaverijevega doma je prišel, ko mu je ta zaklical:

— Grešili ste, grešili, Juan!

— Res je, grešil sem.

— Spovejte se svojih grehov, spovejte!

„Čisto spremenjen sem odhajal od njega, — prejšnji grešnik sam pripoveduje — taisti dan sem prodal jadračo, med uboge razdelil vse, kar sem imel in se očetu pridružil za spremnika.“⁸ Po nekaj letih je vstopil med frančiškane.

Mesec pozneje sta oba prijadrala na Malako. To mesto je bilo za moluški svet prav isto kot Goa za Indije. Starodavna prestolnica malajškega cesarstva, takrat še vedno pomembno mesto, je bila Portugalcem ključ do Daljnega Vzhoda. Sredi širokega zaliva se je pristanišče na levo odpiralo v domačinski predel, na desno pa v evropskega, kjer je živelo kakih tisoč Portugalcev.

Tam od spodnjega mesta naprej, kjer so na obeh bregovih motnega, blatnega veletoka stala skladišča, so se na bližnjem griču dvigale trdnjava, cerkev Obiskovanja, utrdbe, ki so branile bolnišnico, pa cerkva Oznanjenja, liki trden gradič s svojimi zobčastimi nadzidki.

Svetniški oče gre, svetniški oče je tu!

Ta klic se je širil po mestu, ko so zagledali apostola.

Žene so ga prosile, naj jim blagoslovi otročiče; „...in tedaj je Ksaverij klical otroke po njih imenih ter jih povpraševal po starših; kar so Pablo Gómez in mnogi drugi imeli za pravi čudež, saj niti teh otrok niti njih staršev še nikoli videl ni.“⁹

Kot povsod drugje je tudi tod pridigoval po cerkvah, po javnih trgih, na ulici; dvignil je procesije, pokleknil pred kapelico in vsa množica za njim, vse, da bi s svojim ravnanjem pritegnil pogane in muslimane; resnici na ljubo — ti so strmeli vanj kot v svetnika. Kristjani, ki so mu sledili, so ga mnogokrat sredi noči videli v zamaknjenju pred oltarjem.

Zaradi njegove dobrote, veselosti, pa tistega čudovitega prijateljstva, ki ga je enako dobrim kot slabim izkazoval, so ga vsi ljubili. Odpravil je pohujšljive neredne po ulicah; izivači so se prej na vse grlo drli z nesramnimi kvantami; pa jih je on zamenjal s pobožnim petjem. Prenekaterikrat se je kot v Goa kar sam od sebe povabil k obedu v domove portugalskih mnogožencev, da bi jih spet na pošteno pot spravil. Sklanjal se je s svojimi ljubečo tolažbo pod bedne kolibe sirotnih sužnjev in revežev.

Najbolj naklonjen je bil bolnikom in

grešnikom. Vojakom, ki so se zmedli pri kockanju, kadar je stopil mednje, je zaklical:

— Dajte no! Kar vrzite, saj niste fratri!

Otroci so se zgrinjali ob njem, poljubljali mu roke in ga prosili za blagoslov. Malaka vsa je bila naravnost zaljubljena v te čudovite roke, ki so reševale bolne im umirajoče, ki so dvakrat, trikrat celo mrtve obudile.

Oblegali so njegovo spovednico. Obnovil je pogosto obhajilo, sam pa se je kaj kmalu priučil malajščini, ki je bila takrat najbolj razširjena govornica, saj so jo govorili po vsem arhipelu.

☆

1. januarja 1546 se je Ksaverij vkrčal na štiristotonsko ladjo; tako je začel tri tisoč petsto kilometrov dolgo potovanje med čermi, otočki in nevarnimi prelivi. Ob južnih obalah na Sumatri mu je bila smrt blizu. „... V divjem vetru smo jadrili več kot tečaj daleč — je zapisal — in kljun je nenehno zadeval v pesek. Če bi takrat naleteli na kako skrito čer, bi se brod raztreščil; če bi zajadrili na plitvino, bi nasedli. Mnogo solza sem tistikrat videl na ladji.“¹⁰

Bojazen in solze na brodu pa so moštvo nagnile, da se je začel neomajno zapupati temu neznatnemu duhovniku, čigar mirnost so vsi občudovali. Mnogi so se spreobrnili in v malajščini so začeli prepevati, kakor so čuli svetniškega očeta. Ta pripetljaj pa je izkoristil, da si jih je povsem osvojil. „In ko so delo opravili in je bila vsa nevarnost že mimo, saj ni človeka, ki bi znal povedati ali popisati vse tisto, kar se je dogajalo, ko je bil med njimi; ob spominu na prejšnjo grozo, bi hoteli kar naprej služiti tako dobremu gospodu, čigar usmiljenjere pozna meja in ki daje moč, da mu vdano služiš.“¹¹

V Macasarju se ni ustavil. Nekega duhovnika je tja poslal, a spreobrnjeni vladarji skoraj niso hoteli slišati o misijonarjih. Šest tednov so že na morju. Amboina pa še ni na obzorju; nemir grize v mornarje.

— Proč z bojaznijo, jim kiče Ksaverij, — jutri boste zagledali Amboino.

Naslednje jutro, 14. februarja so vrgli sidro v Amboino.

Med Celebesom, Filipini in Novo Gvinejo je „dišavski arhipel“ obsegel Amboino in Ceram na jugu, Moriške otoke na severovzhodu, v sredini pa otok Gilolo, ki se mu je ob stran pripel Ternate, ali kot so ga Ksaverij in njegovi sodobniki nazivali, Maluko; odtod pride ime Moluško otočje ali Moluki, ki je potem obveljalo.

Te dežele so bile tržišče vzhodnih dišav, muškatalega oreha in nagljevih žbic; ko je Malaco zavzel veliki Albuquerque, so otoke posedli Portugalci in si od tistih dob ven in ven zadevali, da bi izgnali islam. Svetniški poveljnik, ki ga zgodovina pozna pod imenom apostol Galvao, je za sveto vero opravil mogočno delo; na stotine poganov je takrat objelo krščanstvo. Ksaverij je zdaj prihajal, da bi videl, kako te krščanske občine žive.

„Na amboinskih otokih sem se tri dni zadržal; sedem krščanskih krajev sem tam našel. Čas sem tam izrabil za krščevanje premnogih otrok, ki zaradi pomanjkanja duhovnih očetov še niso bili krščeni; kajti tisti, ki so mu bili ti kristjani poverjeni, je že zdavnaj umrl.“¹²

Čez prepade in hudournike se je apostol bolj in bolj odmikal v notranjost dežele; pred njim je hodil otrok s križem v roki, svetnik pa je s pesmijo vabil iz kolib domačine, ki so se poskrili iz strahu pred muslimani; krščeval je otroke, lečil bolne in pokopaval mrtve.

Ker obseže otok Amboino le kakih „petindvajset do trideset tečajev krog in krog“, je potem odšel na otok Ceram. Hotel je obiskati ta čudaški rod, čigar možje si v telo vtetovirajo „toliko krogov, kolikor smrti so drugim zadali“; hotel je že na sever, ko je v zalivu naletel na osem španskih jadrač, ki so jih spremljale portugalske ladje.

1525 je Magallanes odkril Filipine, ki so jih tistikrat nazivali arhipel sv.

Lazarja. Iz Amerike (Zapadne Indije so ji rekli takrat) je prišel Villalobos, da bi utrdil to začetno osvajanje. Ko je bil potisnjen proti Molukom, je prišel v spor s Portugačji in Karl V. ga je odstavil, ker je pač spoštoval dogovor s Padroadom; zdaj pa je admiral Fernando de Souza hotel nazaj v Evropo skozi portugalske vode in njegovo malo brodovje je v Amboino čakalo na pomladni monzum.

Brezkončno potovanje, vojna in vse njene posledice z lakoto pa slednjič še s kužno boleznijo, vse to je bilo apostolu najlepša priložnost, da se je spet s srcem in z dušo lahko posvetil bližnjim v bedi; tako neznansko ga je sleherno trpljenje bolelo, da so ga noč in dan videli pri bočnikih, ki jim je pral in jim celo kuhal in jed delil; to zadnje je prosjačil med portugalskimi koloni, o katerih je poln hvale: „Bolj velikodušne so se izkazali, kot pa resnični vitezi. Naj jih Bog in gospod kraj za to plačata!“

Predvsem pa so bile duše potrebne njegove skrbi. „V teh časih — je zapisal — sem imel mnogo duhovnega posla z nedeljsko in prazniško pridigo, z nerehnim spovedovanjem, s pomirjenjem razprtij, z obiski bolnih in s krščevanjem, tako da mi je časa primanjkovalo, če sem hotel vse zadovoljiti.“¹³

Če so trmoglavili v svojem, je jokal. Jedel je z grešniki za isto mizo, s svojim nasmehom si je zadobival njih zaupanje, pa z velikodušnim zapostavljanjem samega sebe, s spoštovanjem, ki ga je izžarevala njegova pojava, s svojo krepstjo, s svojim neomadeževanim življenjem.

Da so mogli biti njegovi prijatelji, so najbolj pokvarjeni dajali slovo umazani preteklosti. „Človek bi dejal — piše nekdo od njih — da je zdaj to čisto drugačna vojska, tako neznansko so se spremenili, tako zelo se je pokvarjenost umaknila kreposti. Ni en sam se ni več drznil povmiti v prejšnje življenje; tako zelo so spoštovali omenjenega učenika Frančiška.“

Juan de Araujo je bil bogat portugalski trgovec; prenekaterikrat ga je Ksaverij poprosil vina za svoje bolnike. Pa se je lepega dne možak uprl in bevsnil, da bo zdaj pijačo poslednjič dal.

— Kaj menda mislite, Juan Araujo? — mu je dejal svetnik. — Menda ne, da boste svoje vino zdaj sami pili? Da veste: zdaj, pa prav tule bomo prodali ves vaš tovor, kajti prav kmalu boste skoraj umrli.

Brodovje je imelo za kurate pet avguštincev in še štiri druge duhovnike. Frančišek je tedaj Pablu Camerinu priporočil, naj v Goa lepo in dobrotno sprejme „tako verne in svete ljudi“.

Lahko si mislimo, kako so tudi ti odhajali globoko prevzeti od brezmejne

dobrote in požrtvovalnega duha svetniškega očeta.

¹ M.H. SJ. Vol. 67, M.M. Vol. I, T. I, Ep. 48, str. 277. — ² Enako Ep. 49, str. 281. — ³ Enako Ep. 54, str. 308. — ⁴ Enako Ep. 51, str. 293. — ⁵ Enako Ep. 55, str. 319. — ⁶ Podobno priča Ksaverij v drugih pismih: M.H. SJ. Vol. 67, M.M. Vol. I, T. I, Ep. 55, str. 320; M.H. SJ. Vol. 68, M.M. Vol. II, T. II, Ep. 73, str. 30. — ⁷ M. X., T. II, s. strani 946-747. — ⁸ Enako str. 403. Ksaverijevo lastno pričevanje v enem njegovih pisem: M.H. SJ. Vol. 67, M.M. Vol. I, T. I, Ep. 55, str. 319. — ⁹ M.X., T. II, str. 483. — ¹⁰ M.H. SJ. Vol. 67, M.M. Vol. I, T. I, Ep. 55, str. 327. — ¹¹ Enako. — ¹² Enako str. 322. — ¹³ Enako Ep. 59, str. 376.

PREMISLJEVANJA ZA SKUPNO POBOŽNOST PRVIH SOBOT 1955

ČETRТА SOBOTA: MATI PREČISTA

Vsa čista in brezmadežna stoji Marija pred nami, ki smo po svoji naravi grešni. Sama vsa čista želi, da bi bili čisti tudi mi, ki nas je Jezus s svojim trpljenjem očistil in odrešil. Iz lastne žalostne izkušnje vemo, kako se vzbujajo slaba nagnjenja v nas in nas z neko temno silo vlečejo v greh. Sodoben svet je poln vabljevih mikov, ki slaba nagnjenja močno razvnemajo, da je nevarnost še večja. Marsikje je ozračje kakor zastrupljeno z grešno počutnostjo, z besedo, sliko in tiskom draži spolno slo. Ni jih malo, ki se ji vdajajo tako nezmerno, da v njej duševno in telesno poginjajo.

Nečistost Marijo, prečisto Mater, žali, po človeško bi rekel, da jo boli. Saj je med njeno lilijsko čistostjo in človeško nečistostjo neizmerna razlika, globok prepad, ki ga samo močna božja milost more premostiti. Brezmadežnemu Srcu Marijinemu moramo nuditi zadoščenje za grehe nečistosti ravno s pobožnostjo prvih sobot.

Čistost je nežen cvet. Kdor ga hoče ohraniti, ga mora skrbno varovati in zelo paziti nanj. Lahkomiselnost in radovednost sta dostikrat krivi, da človeku že v zgodnji mladosti upene ta dragoceni in lepi cvet, Marsikateri živi v razmerah in okoljih, v katerih njegovo čistost ogroža cel zbor sovražnikov, ki so se zakleli, da ga bodo potegnili za seboj v greh. V naših udih gori ogenj poželenja. Če pustimo, da se razvname, nam neusmiljeno požge cvetje čistosti. — Marija prečista nam je v teh nevarnostih pomočnica. Ona zna pravilno ceniti vrednost čistosti. Pri njej najde razumevanje vsak, ki se težko bori zoper poželenje in zahteve pokvarjene narave. Ona sicer ni trpela zaradi skušnjav, a v svoji deviški čistosti bolj razume usodno nesrečo izgube čistosti.

Prav zaradi tega zaupljivo bežimo v njeno varstvo, kolikorkrat čutimo, da je naša čistost v nevarnosti. Mati je in sočustvuje z našo slabostjo in je pripravljena nam izdatno pomagati, če le res hočemo njeno pomoč sprejeti. Gotovo je, dokler v skušnjavi Marijo na pomoč kličemo in se njej priporočamo, ne bomo padli, zakaj,

nikdar še ni bilo slišati, da bi bila koga zapustila, ki je v njeno varstvo pribežal, njo pomoči prosil in se njeni priprošnji priporočil. Mati prečista ima usmiljenje s tistimi, ki so izgubili čistost, pa žele vstati; vedno je pripravljena s svojo priprošnjo pomagati, da se grešnik dvigne, očisti in si čednost čistosti zopet obnovi in jo v bodoče skrbneje varuje. Ne zametuje nobenega, ki resno želi iz greha vstati. Veseli se ga, kakor je Jezus' rekel, da se angeli v nebesih vesele vsakega grešnika, ki se spokori. Velika tolažba in moč je v tej resnici.

Materi prečisti priporočajmo našo mladino v njenih nevarnostih in bojih za čistost. V tujini in domovini je ogrožena bolj kot kdaj v rednih razmerah. Papež Pij XII. je v zadnjih letih pogosto pozival vernike, naj molijo za čistost mladine in naj vsi, ki imajo opravka z vzgojo, vzgajajo otroke in mladež k čistosti. Čist rod v cvetu stanovske (zakonske in izvenzakonske) čistosti, je Marijin rod.

(V zvezi s tem premišljevanjem molimo veseli del rožnega venca k deviški Materi za ohranitev čistosti.)

+ Škof Gregorij Rožman

PODOBE V TEJ ŠTEVILKI so delo mlade kitajske slikarice *Monike Liu Ho Pei*. Umetnica se trenutno mudi v Rimu, kjer na umetnostni akademiji študira zapadnoevropsko slikarstvo. Po končanih študijah v Evropi se bo vrnila spet na Daljni Vzhod, da svojo slikarsko umetnost postavi v službo katoliške Cerkve v poganskih deželah. Slikarica je kitajska begunka iz Pekinga; družina ji živi zdaj na Formozi. Kitajsko slikarstvo je študirala na raznih domačih akademijah in so njena dela že takoj spočetka vzbudila splošno pozornost, posebno na nedavni mednarodni razstavi v Benetkah. V katoliško Cerkev je vstopila leta 1951 in od takrat naprej je njena umetnost zadobila vso potrebno življenjsko globino, ki se še posebej kaže prav v religioznih motivih njenih podob. (*Foto umetnice na 3. str. ovit.*)

Jezus pomiri vihar na morju, na zadnji strani ovitka, je ena izmed podob, ki jih slikarica pripravlja o življenju in delu božjega Učenika. V ozadju viharo, temačno nebo; čoln, v katerem so apostoli z Gospodom, so valovi visoko dvignili; apostoli vsi prestrašeni skušajo uravnati ladjico; značilno je prikazano veličastje v Kristusvem obrazu; Gospod stoji, vzvišen nad vsemi, zapovedovalec vetrovom in morju. — *Peter hodi po morju*, na str. 223. Kristus proži apostolu desnico v trenutku, ko sta „ribiču duš“ začela pešati vera in zaupanje. Ostali apostoli v čolnu, vsi prevzeti in zastrmljeni dvigajo roke v nemem začudenju.

PROSIMO NAROČNIKE IZVENARGENTINSKIH DEŽEL, NAJ NAROČNINO PORAVNAJO, ČE LE MOGOČE, SAMO PREKO POVERJENIKOV, KATERIH NASLOVI SO BILI OBJAVLJENI V VSEH ŠTEVILKAH NA OVITKU IN ŠE BODO. NA VSAK NAČIN PA NAJ NE POŠILJAJO DENARJA V PISMIH ALI PO POŠTI.

„Katoliški misijoni“ so splošen misijonski mesečnik, glasilo papeških misijonskih družb, slovenskih misijonarjev, „Slovenske misijonske zveze“ in „Južnoameriške Baragove zveze“. Izdajajo ga slovenski lazaristi. Urejuje Lenček Ladislav C.M., s sodelovanjem dr. Maksimilijana Jezernika v Rimu, Karla Wollbanka C.M. v Philadelphiji, U.S.A., prof. Lojzeta Geržiniča in Nikolaja Jeločnika v Buenos Airesu. Upravlja Petek Janez C.M. — Naslov uredništva in uprave: Calle Cochabamba 1467, Buenos Aires, Argentina. — Tiska „Federico Grote“, Montes de Oca 320 (Lenček Ladislav C.M.). — S cerkvenim dovoljenjem

